

Ogólne Warunki Ubezpieczenia dla ubezpieczenia turystycznego

VB-RKS 2023 (T-PL)

Zakres ochrony ubezpieczeniowej wynika z polisy, ewentualnych osobnych ustaleń dokonanych w formie pisemnej, niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia oraz obowiązujących w Polsce przepisów prawa. Poszczególne warianty ubezpieczenia obowiązują tylko w przypadku, gdy zostały udokumentowane na polisie.

Jesteśmy towarzystwem ubezpieczeniowym HanseMerkur Reiseversicherung AG z siedzibą w Hamburgu. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia, stają się Państwo Stroną umowy, czyli Ubezpieczającym. Osoba Ubezpieczona to zarówno Państwo, w przypadku ubezpieczenia samego siebie, jak i inne osoby, które zostały przez Państwa (współ-)ubezpieczone. W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia osoby takie określa się mianem „Ubezpieczonych”. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia są dla Państwa obowiązujące jako Ubezpieczającego jak i jako Ubezpieczonego.

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia składają się z 4 części.

Część I to zestawienie świadczeń.

Część II to postanowienia ogólne. Znajdują się w niej przede wszystkim informacje dotyczące osób ubezpieczonych, terminów zawarcia umowy ubezpieczenia oraz zapłaty składki.

Część III określa zakresy świadczeń dla poszczególnych ubezpieczeń.

Część IV zawiera definicje pojęć, których celem jest ułatwienie zrozumienia niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Pojęcia te zapisano w tekście kursywą.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji	Jednostka redakcyjna we wzorcu Umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Postanowienia ogólne Część II OWU - pkt 1, pkt 11 Ubezpieczenie kosztów rezygnacji i przerwania podróży Część III OWU - pkt 2, pkt 3 Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu Część III OWU - pkt 2, pkt 3, pkt 4, pkt 5 Ubezpieczenie bagażu Część III OWU - pkt 2, pkt 3, pkt 4, pkt 7 Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków Część III OWU - pkt 2, pkt 4, pkt 5, pkt 6, pkt 7, pkt 9 Ubezpieczenie pomocy w podróży (Assistance) Część III OWU - pkt 1 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Część III OWU - pkt 2, pkt 3, pkt 4 Ubezpieczenie narciarstwa i sportów zimowych Część III OWU - pkt 1, pkt 2, pkt 3, pkt 4, pkt 5
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Postanowienia ogólne Część II OWU - pkt 8 Ubezpieczenie kosztów rezygnacji i przerwania podróży Część III OWU - pkt 4 Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu Część III OWU - pkt 6, pkt 8 Ubezpieczenie bagażu Część III OWU - pkt 5 Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków Część III OWU - pkt 3 Ubezpieczenie pomocy w podróży (Assistance) - Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Część III OWU - pkt 5 Ubezpieczenie narciarstwa i sportów zimowych Część III OWU - pkt 1, pkt 2, pkt 3, pkt 4, pkt 5

Spis treści

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
Część I – Zestawienie świadczeń	4
Część II – Postanowienia ogólne	8
1 Zakres ubezpieczenia.....	8
2 Zawarcie umowy ubezpieczenia.....	8
3 Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek.....	8
4 Określenie wysokości i zapłata składki	8
5 Okres ubezpieczenia, początek i koniec obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej.....	8
6 Obowiązek informacyjny Ubezpieczającego podczas zawarcia umowy ubezpieczenia.....	8
7 Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia.....	9
8 Wyłączenia lub ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej.....	9
9 Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia.....	9
9.1 Dodatkowe ubezpieczenie - Narty i sporty zimowe.....	9
9.2 Sporty ekstremalne i wysokiego ryzyka	9
9.3 Choroby przewlekłe.....	10
9.4 Klauzula alkoholowa	10
10 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego.....	10
11 Ustalenie wysokości szkody, odszkodowania lub świadczenia.....	10
12 Postępowanie reklamacyjne.....	11
13 Zbieg umów ubezpieczenia.....	11
14 Przeniesienie roszczeń regresowych.....	11
15 Forma i język oświadczeń.....	11
16 Przedawnienie roszczeń.....	11
17 Sąd właściwy i prawo właściwe.....	11
Część III – Postanowienia szczególne dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń.....	12
Ubezpieczenie kosztów rezygnacji i przerwania podróży.....	12
1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży.....	12
2 Przedmiot i zakres ubezpieczenia kosztów przerwania podróży.....	13
3 Maksymalna wysokość odszkodowania, suma ubezpieczenia i udział własny	14
4 Dodatkowe ograniczenia i wyłączenia ochrony ubezpieczeniowej.....	14
5 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego.....	14
6 Terminy zawarcia umowy ubezpieczenia	14
Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu	15
1 Przedmiot ubezpieczenia.....	15
2 Koszty leczenia za granicą	15
3 Dienne świadczenie szpitalne.....	15
4 Inne objęte ochroną ubezpieczeniową świadczenia	15
5 Sumy ubezpieczenia i udział własny	16
6 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej	16
7 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczonego.....	16
8 Zwrot kosztów osób trzecich.....	17
Ubezpieczenie bagażu.....	17
1 Przedmiot ubezpieczenia.....	17
2 Zakres ubezpieczenia.....	17
3 Opóźnienie w dostarczeniu bagażu	17
4 Sumy ubezpieczenia i udział własny	17
5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej	18
6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczonego.....	18
7 Wysokość odszkodowania.....	18
Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków	19
1 Przedmiot ubezpieczenia.....	19
2 Suma ubezpieczenia.....	19
3 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej	19
4 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego (inwalidztwo).....	19
5 Śmierć Ubezpieczonego	20
6 Koszty akcji ratowniczej.....	20
7 Koszty operacji kosmetycznych.....	20
8 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego.....	21
9 Świadczenie w przypadku śmierci Ubezpieczonego	21

Ubezpieczenie pomocy w podróży (Assistance).....	21
1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia nagłych przypadków	21
1.1 Transport Ubezpieczonego	21
1.2 Pomoc finansowa.....	21
1.3 Zablokowanie kart płatniczych.....	21
1.4 Wystawienie dokumentów.....	21
1.5 Zwrot kosztów w związku z opóźnieniem środka transportu.....	21
1.6 Powiadomienie rodziny.....	22
1.7 Transport ubezpieczonych członków rodziny.....	22
1.8 Dostarczenie leków.....	22
2 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego.....	22
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	22
1 Przedmiot ubezpieczenia.....	22
2 Ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną w życiu prywatnym.....	22
3 Zakres ochrony ubezpieczeniowej.....	22
4 Suma ubezpieczenia i udział własny	23
5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej	23
6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego.....	23
Ubezpieczenie narciarstwa i sportów zimowych	24
1 Koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych oraz koszty skipassu.....	24
2 Ubezpieczenie sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych.....	24
2.1 Przedmiot ubezpieczenia.....	24
2.2 Zakres ochrony ubezpieczeniowej.....	24
2.3 Suma ubezpieczenia i udział własny.....	24
2.4 Wysokość odszkodowania.....	24
2.5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej.....	25
2.6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego	25
3 Koszty rehabilitacji.....	25
4 Koszty akcji ratowniczych i poszukiwawczych	25
5 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej – Narty lub sporty zimowe.....	25
5.1 Zakres ochrony ubezpieczeniowej.....	26
5.2 Suma ubezpieczenia	26
5.3 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej.....	26
5.4 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego	26
Część IV – Pojęcia	27

Część I – Zestawienie świadczeń

Wymienione poniżej świadczenia obowiązują tylko w przypadku, gdy są objęte wybranym zakresem ubezpieczenia. Dokładny opis ubezpieczonych świadczeń i zdarzeń znajduje się w Części III – Opis świadczeń.

✓ = objęte ochroną ubezpieczeniową

Zakres ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		20%, min. 100 PLN za każdego ubezpieczonego	brak
Świadczenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
1.1	Koszty rezygnacji z podróży	✓	✓
Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
1.2 a)	Nagle zachorowanie	✓	✓
1.2 b)	Wypadek	✓	✓
1.2 c)	Śmierć Ubezpieczonego lub współuczestników podróży	✓	✓
1.2 d)	Śmierć członka rodziny Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży	✓	✓
1.2 e)	Uszkodzenie protez	✓	✓
1.2 f)	Nietolerancja szczepionek	✓	✓
1.2 g)	Znaczna szkoda majątkowa	✓	✓
1.2 h)	Utrata pracy przez Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży	✓	✓
1.2 i)	Nawiązanie stosunku pracy	✓	✓
1.2 j)	Zmiana pracodawcy	✓	✓
1.2 k)	Otrzymanie wezwania do stawiennictwa w sądzie	✓	✓
1.2 l)	Ustanie związku partnerskiego	✓	✓
1.2 m)	Niezdanie egzaminu maturalnego z przynajmniej jednego obowiązkowego przedmiotu albo niezdanie egzaminów kończących co najmniej trzyletnią naukę w szkole albo egzaminów dyplomowych na studiach wyższych	✓	✓
1.2 n)	Powtórzenie niezdanego egzaminu	✓	✓
1.2 o)	Adopcja dziecka	✓	✓
1.2 p)	Ciąża lub powikłania w trakcie ciąży	✓	✓
1.2 q)	Odwołanie lub opóźnienie środka transportu wskutek wypadku komunikacyjnego lub opóźnienia publicznego środka transportu	✓	✓
1.3 a) 4.2 a)	Pogorszenie stanu zdrowia w przypadku choroby przewlekłej	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa	✓
1.3 b)	Ostrzeżenie dla podróżujących		✓
1.3 c)	Powołanie do służby wojskowej		✓
1.3 d)	Kradzież dokumentów		✓
1.3 e)	Nieoczekiwane zachorowanie, wypadek lub nietolerancja szczepionek przez zwierzęta domowe		✓
1.3 f)	Nieoczekiwana niezdolność do uprawiania sportów		✓
1.3 g)	Utrata / uszkodzenie środka transportu		✓
1.3 h)	Pomoc sąsiedzka świadczona przez Ubezpieczonego w przypadku wystąpienia katastrofy		✓
1.3 i)	Nieoczekiwane przyznanie miejsca w sanatorium		✓

Zakres ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
1.3 j)	Odwołanie spotkania biznesowego		✓
1.3 k)	Wyznaczenie terminu przeszczepienia narządów		✓

Zakres ubezpieczenia kosztów przerwania podróży			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		20%, min. 100 PLN za każdego ubezpieczonego	brak
Świadczenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
2.2.1	Koszty przerwania podróży	✓	✓
2.2.2	Koszty przerwy w podróży	✓	✓
2.2.3	Koszty w przypadku opóźnionego powrotu z podróży		✓
Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
2.6 a)	Śmierć, nagle zachorowanie, wypadek	✓	✓
2.6 b)	Uszkodzenie protez	✓	✓
2.6 c)	Znaczna szkoda majątkowa	✓	✓
2.7 a) 4.2 a)	Pogorszenie stanu zdrowia w przypadku choroby przewlekłej	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa	✓
2.7 b)	Otrzymanie wezwania do stawienia się w sądzie		✓
2.7 c)	Pomoc sąsiedzka świadczona przez Ubezpieczonego w przypadku wystąpienia katastrofy		✓
2.7 d)	Ostrzeżenie dla podróżujących		✓
2.7 e)	Kradzież dokumentów		✓

Zakres ubezpieczenia kosztów leczenia za granicą i transportu			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny w przypadku leczenia ambulatoryjnego		100 PLN	brak
Sumy ubezpieczenia			
2.1 a)	Leczenie ambulatoryjne	1 000 000 PLN	✓
2.1 b)	Leczenie szpitalne	1 000 000 PLN	✓
2.1 c)	Leki i opatrunki	✓	✓
2.1 d) 6.12	Pogorszenie stanu zdrowia w przypadku choroby przewlekłej	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa	✓
2.2	Koszty przedwczesnego porodu oraz niezbędne koszty opieki nad noworodkiem	100 000 PLN	100 000 PLN
2.3	Leczenie w związku ze skutkami poronienia i koszty przerwania ciąży	✓	✓
2.4	Leczenie stomatologiczne	2 500 PLN	5 000 PLN
3	Dzienne świadczenie szpitalne	200 PLN / dzień	200 PLN / dzień
4.1 a)	Koszty transportu z miejsca wypadku lub miejsca pobytu do najbliższej placówki medycznej	✓	✓
4.1 b)	Koszty transportu pomiędzy placówkami medycznymi	✓	✓
4.1 c)	Koszty transportu po zakończonym leczeniu do miejsca, w którym będzie kontynuowana podróż	✓	✓

Zakres ubezpieczenia kosztów leczenia za granicą i transportu			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
4.1 d)	Koszty osoby towarzyszącej lub lekarza, którego obecność jest konieczna podczas transportu Ubezpieczonego	✓	✓
4.1 e)	Koszty transportu powrotnego do Polski do miejsca zamieszkania lub placówki medycznej, o ile jest to konieczne z przyczyn medycznych, a podróż powrotna nie jest możliwa z wykorzystaniem planowanego środka transportu	✓	✓
4.1 f)	Koszty podróży powrotnej do Polski w przypadku leczenia szpitalnego	✓	✓
4.1 g)	Koszty podróży osoby towarzyszącej tam i z powrotem oraz do 10 noclegów w hotelu w przypadku leczenia szpitalnego Ubezpieczonego	2 500 PLN	5 000 PLN
4.1 h)	Koszty pogrzebu / transportu zwłok / zakupu trumny	✓	✓
4.1 i)	Koszty sprowadzenia bagażu	✓	✓
4.1 j)	Wymiana informacji na temat leczenia szpitalnego	✓	✓
4.1 k)	Gwarancja pokrycia kosztów leczenia szpitalnego	✓	✓
4.1 l)	Transport powrotny dzieci		✓
4.1 m)	Koszty osoby towarzyszącej Ubezpieczonego w przypadku leczenia szpitalnego		8 000 PLN
4.1 n)	Koszty kierowcy zastępczego	2 000 PLN	2 000 PLN
4.1 o)	Koszty rozmów telefonicznych w celu skontaktowania się z centrum alarmowym	200 PLN	200 PLN

Zakres ubezpieczenia bagażu			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		150 PLN	brak
Sumy ubezpieczenia			
4.1	Suma ubezpieczenia na osobę	2 000 PLN	4 000 PLN
3.1	Opóźnione dostarczenie bagażu	600 PLN	600 PLN

Zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		brak	brak
Sumy ubezpieczenia			
4	W przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu	30 000 PLN	130 000 PLN
5	W przypadku śmierci	25 000 PLN	60 000 PLN
6	Koszty akcji ratowniczej	10 000 PLN	15 000 PLN
7	Operacje kosmetyczne		15 000 PLN

Zakres ubezpieczenia pomocy w podróży (Assistance)			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		brak	brak
Świadczenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
1.1	Transport Ubezpieczonego	✓	✓
1.2	Pomoc finansowa (pożyczka)		2 000 PLN
1.3	Zablokowanie kart płatniczych		✓
1.4	Wystawienie dokumentów		✓
1.5	Zwrot kosztów w związku z opóźnieniem środka transportu		600 PLN
1.6	Powiadomienie rodziny		✓
1.7	Transport ubezpieczonych członków rodziny w przypadku śmierci Ubezpieczonego		4 000 PLN na osobę, maksymalnie 16 000 PLN
1.8	Dostarczenie leków		✓

Zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny (tylko dla szkód rzeczowych)		500 PLN	500 PLN
Sumy gwarancyjne			
1	Szkody osobowe	250 000 PLN	500 000 PLN
1	Szkody rzeczowe w tym szkody rzeczowe w mieniu najmowanym	50 000 PLN 10 000 PLN	100 000 PLN 50 000 PLN

Zakres ubezpieczenia sportów narciarskich i zimowych			
		Wysokość świadczenia	
		Komfort	Premium
Udział własny		200 PLN	
Świadczenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
1.1	Koszty wypożyczenia sprzętu w przypadku ich utraty, uszkodzenia lub opóźnionego dostarczenia	800 PLN	
1.2	Niewykorzystanie skipassu z powodu wypadku lub choroby	maksymalnie 70% wartości skipassu	
2.1	Uszkodzenie lub utrata sprzętu	4 000 PLN	
3	Koszty rehabilitacji	5 000 PLN	
4	Koszty akcji ratowniczych i poszukiwawczych	1 000 000 PLN	
5	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody osobowe	500 000 PLN	
5	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody rzeczowe	100 000 PLN	

Inne świadczenia opcjonalne			
		Komfort	Premium
Opcjonalne włączenie za zapłatą dodatkowej składki			
Świadczenia objęte ochroną ubezpieczeniową			
Część pkt 9.2	II Sporty ekstremalne i wysokiego ryzyka	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa
Część pkt 9.4	II Klauzula alkoholowa	opcjonalna ochrona ubezpieczeniowa	✓

Część II – Postanowienia ogólne

1 Zakres ubezpieczenia

- 1.1 Świadczenie z tytułu umowy ubezpieczenia staje się wymagalne w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, które:
  - jest objęte ochroną ubezpieczeniową zgodnie z Częścią III oraz
  - jest objęte zakresem wybranej ochrony ubezpieczeniowej. Zakres ochrony ubezpieczeniowej określony jest w umowie ubezpieczenia oraz w niniejszych postanowieniach umownych (Ogólne Warunki Ubezpieczenia).
- 1.2 Jeśli w umowie ubezpieczenia lub w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia uzgodniono udział własny, to wypłacane odszkodowanie jest pomniejszane o wysokość udziału własnego.
- 1.3 O ile nie ustalono inaczej, postanowienia Części II stosuje się do ubezpieczeń określonych w Części III. Definicje określone w Części IV znajdują zastosowanie dla Części I, II oraz III.

2 Zawarcie umowy ubezpieczenia.

- 2.1 Umowa ubezpieczenia jest zawierana na wniosek Ubezpieczającego. Umowa ubezpieczenia musi zostać zawarta na cały okres trwania podróży. Wyklucza się możliwość ubezpieczenia krótszych okresów lub poszczególnych etapów podróży. Przy zawarciu umowy ubezpieczenia należy podać prawidłową datę rozpoczęcia i zakończenia podróży.
- 2.2 Potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia stanowi polisa.
- 2.3 Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które wynikają z niepodania, podania błędnych lub podania fałszywych okoliczności we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia.

3 Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek

- 3.1 Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej (Ubezpieczonego) (ubezpieczenie na cudzy rachunek). W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek Ogólne Warunki Ubezpieczenia stosuje się odpowiednio do tej osoby. W takim przypadku Ubezpieczający ma obowiązek poinformować Ubezpieczonego o prawach i obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia.
- 3.2 HanseMercur może żądać zapłaty składki wyłącznie od Ubezpieczającego.
- 3.3 Ubezpieczony ma prawo żądać spełnienia przysługującego mu świadczenia bezpośrednio od HanseMercur. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność HanseMercur może ona podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
- 3.4 Ubezpieczony może żądać, aby HanseMercur poinformowała go o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia w zakresie w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.

4 Określenie wysokości i zapłata składki

- 4.1 Składka ubezpieczeniowa wynika z:
  - taryfy HanseMercur obowiązującej w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - okresu obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej,
  - wybranego zakresu ochrony ubezpieczeniowej,
  - sum ubezpieczenia,
  - zakresu terytorialnego,
  - liczby ubezpieczonych osób,
  - wieku ubezpieczonych osób oraz
  - wybranej dodatkowej ochrony ubezpieczeniowej.
- 4.2 Pod względem liczby ubezpieczonych osób HanseMercur rozróżnia między innymi:
  - 4.2.1 Ubezpieczenie indywidualne - pojedyncze osoby fizyczne

4.2.2 Ubezpieczenie rodzinne - maksymalnie dwie osoby pełnoletnie i przynajmniej 1 dziecko (maksymalnie do 7 dzieci) do 21 roku życia, objęte jednakowym zakresem ochrony ubezpieczeniowej.

4.2.3 Ubezpieczenie grupowe - co najmniej 10 osób, pod warunkiem, iż wszystkie osoby wymienione w umowie ubezpieczenia są objęte jednakowym zakresem ochrony ubezpieczeniowej.

4.3 Składkę należy opłacić jednorazowo w PLN.

4.4 O ile nie ustalono inaczej, składka jest płatna w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia.

4.5 W przypadku nieopłacenia składki w wyznaczonym terminie, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się dopiero z chwilą dokonania płatności.

4.6 W przypadku nieopłacenia składki w wyznaczonym terminie, HanseMercur przysługuje prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia do momentu zapłaty składki. HanseMercur nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jeśli Ubezpieczający udowodni, że niezapłacenie składki nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

5 Okres ubezpieczenia, początek i koniec obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej

- 5.1 Okres ubezpieczenia jest określony w umowie ubezpieczenia.
- 5.2 W ubezpieczeniu od kosztów rezygnacji z podróży ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w momencie opłacenia składki. W przypadku pozostałych ubezpieczeń ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się najwcześniej w momencie rozpoczęcia ubezpieczonej podróży, o ile zapłata składki nastąpiła przez rozpoczęciem podróży. Podróż uważa się za rozpoczętą w momencie skorzystania z pierwszej usługi w ramach podróży, w całości lub w części.
- 5.3 W ubezpieczeniu od kosztów rezygnacji z podróży umowa ubezpieczenia oraz ochrona ubezpieczeniowa kończą się w momencie rozpoczęcia podróży. W pozostałych ubezpieczeniach ma to miejsce po upływie ustalonego okresu, najpóźniej jednak wraz z zakończeniem ubezpieczonej podróży. Ochrona ubezpieczeniowa ulega przedłużeniu poza uzgodniony okres, jeśli planowe zakończenie podróży ulega przedłużeniu z przyczyn nieleżących po stronie Ubezpieczonego.
- 5.4 HanseMercur udziela ochrony ubezpieczeniowej do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia ulegnie rozwiązaniu przed upływem tego terminu.

6 Obowiązek informacyjny Ubezpieczającego podczas zawarcia umowy ubezpieczenia

- 6.1 Ubezpieczający ma obowiązek podania pełnych i zgodnych z prawdą informacji wymaganych we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeśli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia za pośrednictwem przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje również znane mu okoliczności. W przypadku zawarcia przez HanseMercur umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
- 6.2 W okresie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznego informowania Ubezpieczyciela o zmianach okoliczności, o których mowa w pkt 6.1.
- 6.3 W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązek spełnienia wyżej wymienionych obowiązków ciąży zarówno na Ubezpieczającym jak i na Ubezpieczonym. Ubezpieczony nie jest zobowiązany do spełnienia obowiązków, jeśli nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia.
- 6.4 HanseMercur nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem pkt. 6.1 – 6.3. nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków określonych w pkt 6.1. – 6.3. doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i

jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

7 Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia

- 7.1 Jeśli umowa ubezpieczenia zawarta została na więcej niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia w ciągu 30 dni od jej zawarcia; jeśli Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, termin ten wynosi 7 dni. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia Ubezpieczającemu przysługuje prawo do zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej. HanseMerkur ma prawo do części składki za okres, w którym była udzielana ochrona ubezpieczeniowa.
- 7.2 W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia telefonicznie lub online (przez Internet), Ubezpieczający będący konsumentem, może odstąpić od umowy w ciągu 30 dni od dnia, w którym Ubezpieczający został poinformowany o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia potwierdzenia informacji, o których mowa w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, o ile jest to termin późniejszy. Prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia nie przysługuje, jeśli okres ubezpieczenia jest krótszy niż 30 dni.
- 7.3 Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie pozbawia HanseMerkur prawa do żądania zapłaty składki za okres ubezpieczenia, w którym HanseMerkur świadczyła ochronę ubezpieczeniową po zawarciu umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, o ile Ubezpieczający został poinformowany o wysokości składki w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia.
- 7.4 Jeśli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 30 dni, Ubezpieczający może wypowiedzieć ją w każdym czasie z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. W przypadku wypowiedzenia Ubezpieczającemu przysługuje prawo do zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia. Jednakże HanseMerkur ma prawo do części składki za okres, w którym udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- 7.5 Wysokość podlegającej zwrotowi składki jest wyliczana proporcjonalnie do okresu niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, przy czym już rozpoczęty dzień ubezpieczenia uznaje się za pełen ubezpieczony dzień.

8 Wyłączenia lub ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- 8.1 HanseMerkur jest wolna od odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony wyrządził szkodę umyślnie.
- W przypadku wyrządzenia szkody wskutek rażącego niedbalstwa, odszkodowanie nie jest wypłacane, chyba, że:
- umowa ubezpieczenia oraz niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia stanowią inaczej albo
  - wypłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom słuszności.
- 8.2 W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zasady określone w pkt 8.1 obowiązują odpowiednio w stosunku do Ubezpiezonego.
- 8.3 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód i wypadków, powstałych wskutek:
- a) **strajku**, zamieszek wewnętrznych, działań wojennych, zdarzeń o charakterze wojennym, aktów terroryzmu;
  - b) działania energii jądrowej, wszelkiego rodzaju promieniowania radioaktywnego lub jonizującego;
  - c) zdarzeń w czasie pozostawiania przez Ubezpiezonego w stanie po spożyciu alkoholu, o ile miało to wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego. Powyższe wyłączenie nie obowiązuje dla produktu w wariantach Premium, a w wariantach Komfort może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową za zapłatą dodatkowej składki (pkt 9.4);
  - d) zażycia środków odurzających, substancji psychotropowych lub podobnych w myśl przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zażycie tych substancji nie miało wpływu na zdarzenie ubezpieczeniowe;
  - e) zażycia leków, które Ubezpieczony przyjął celowo lub wskutek rażącego niedbalstwa niezgodnie z zaleceniami, chyba że zażycie tych substancji nie miało wpływu na zdarzenie ubezpieczeniowe;

- f) uzależnień i choroby alkoholowej, o ile miało to wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
- g) podjęcia próby samobójczej lub popełnienia samobójstwa przez Ubezpiezonego;
- h) choroby psychicznej Ubezpiezonego, zaburzeń lękowych, psychicznych oraz utraty świadomości, definiowanych i diagnozowanych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną;
- i) usiłowania popełnienia lub popełnienia czynu wypełniającego znamiona przestępstwa lub wykroczenia przez Ubezpiezonego;
- j) zdarzeń związanych z prowadzeniem przez Ubezpiezonego pojazdu mechanicznego lub innego środka transportu bez wymaganych uprawnień;
- k) korzystania lub bycia członkiem załogi pojazdów lotniczych, statków powietrznych i kosmicznych (z wyłączeniem lotów w roli pasażera licencjonowanych linii lotniczych);
- l) aktywności fizycznych podejmowanych podczas wykonywania czynności zawodowych w kraju docelowym (z wyłączeniem prac biurowych i umysłowych);
- m) rekreacyjnego uprawiania narciarstwa lub sportów zimowych (za zapłatą dodatkowej składki istnieje możliwość zawarcia dodatkowego ubezpieczenia - Narty i sporty zimowe (pkt 9.1));
- n) uprawiania sportów ekstremalnych lub sportów wysokiego ryzyka, chyba że dane ryzyko zostało włączone do umowy ubezpieczenia za zapłatą dodatkowej składki (pkt 9.2).

8.3.1 Wyłączenia wskazane w pkt 8.3 l), pkt 8.3 m) oraz 8.3 n) nie obowiązują w ubezpieczeniu od kosztów rezygnacji z podróży, w razie nieprzystąpienia do podróży (Część III pkt 1).

8.4 HanseMerkur nie ma obowiązku wypłaty odszkodowania lub świadczenia, jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe zaszło już w momencie rezerwacji podróży lub zawarcia umowy ubezpieczenia, a także gdy w momencie rezerwacji podróży lub zawarcia umowy ubezpieczenia pewnym było, że takie zdarzenie zajdzie.

8.5 Niezależnie od wyżej wymienionych wyłączeń dodatkowo obowiązują określone w Części III wyłączenia i ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń.

9 Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia

Pod warunkiem zapłaty dodatkowej składki oraz z zachowaniem pozostałych postanowień niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, Ubezpieczający może rozszerzyć zakres ubezpieczenia.

9.1 Dodatkowe ubezpieczenie - Narty i sporty zimowe

W związku z rekreacyjnym uprawianiem narciarstwa i sportów zimowych Ubezpieczający może rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową w odniesieniu do:

- ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży w przypadku przerwania lub przerwy w podróży (Część III pkt 2),
  - **bagażu**,
  - wypożyczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych,
  - ewentualnego niekorzystania ze skipassu,
  - ubezpieczenia kosztów leczenia za granicą i transportu,
  - kosztów rehabilitacji po wypadku,
  - ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - ryzyk związanych z odpowiedzialnością cywilną.
- W takim przypadku nie obowiązuje wyłączenie określone w Części II pkt 8.3 m).

9.2 Sporty ekstremalne i wysokiego ryzyka

W związku z uprawianiem sportów ekstremalnych oraz sportów wysokiego ryzyka ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona w:

- ubezpieczeniu kosztów rezygnacji z podróży w przypadku przerwania lub przerwy w podróży (Część III pkt 2),
- ubezpieczeniu kosztów leczenia za granicą i transportu,
- ubezpieczeniu **bagażu**,
- ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków,
- ubezpieczeniu pomocy w podróży (assistance),
- ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

W takim przypadku nie obowiązuje wyłączenie określone w Części II pkt 8.3 n).

W ubezpieczeniu kosztów leczenia za granicą i transportu ubezpieczeniem objęte są koszty zabiegu dekompresji w komorze dekompresyjnej (Część III Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu pkt 6.19), a w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków ubezpieczeniem objęte są dodatkowe uszczerbki na zdrowiu powstałe wskutek nurkowania (Część III Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków pkt 1.2).

9.3 Choroby przewlekłe

Nieoczekiwane pogorszenie przebiegu chorób przewlekłych może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w:

- ubezpieczeniu od kosztów rezygnacji z podróży,
- ubezpieczeniu kosztów leczenia za granicą i transportu.

Zawarcie dodatkowego ubezpieczenia jest możliwe w wariantcie Komfort. Odmienne niż w Części III Ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży w przypadku rezygnacji, przerwania lub przerwy w podróży pkt 4.2 a) oraz Części III Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu pkt 6.12, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje pogorszenie stanu zdrowia w przebiegu choroby przewlekłej, podczas podróży objętej ubezpieczeniem, o ile w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia nie było prowadzone leczenie tej choroby. Za leczenie nie uznaje się przeprowadzania regularnych badań lekarskich, mających na celu stwierdzenie stanu zdrowia. Badań tych nie wykonuje się z konkretnej przyczyny i ich celem nie jest leczenie tej choroby.

9.4 Klauzula alkoholowa

Zawarcie dodatkowego ubezpieczenia jest możliwe w wariantcie Komfort. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o zdarzenia ubezpieczeniowe, do których doszło, gdy Ubezpieczony znajdował się pod wpływem alkoholu w:

- ubezpieczeniu od kosztów rezygnacji z podróży,
- ubezpieczeniu kosztów leczenia za granicą i transportu,
- ubezpieczeniu **bagażu**,
- ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków,
- ubezpieczeniu pomocy w podróży (assistance),
- ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

W takim przypadku nie obowiązuje wyłączenie określone w Części II pkt 8.3 c).

10 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

- 10.1 Ubezpieczający lub Ubezpieczony, który został poinformowany o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, ma obowiązek zgłoszenia HanseMerkur zdarzenia ubezpieczeniowego w ciągu 3 dni od jego zajścia lub powzięcia informacji o jego zajściu. Jeśli zgłoszenie zdarzenia ubezpieczeniowego nie było możliwe w tym terminie z przyczyn, za które nie odpowiada Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jest on zobowiązany do poinformowania HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 3 dni od ustania tych przyczyn.
- 10.2 Jeśli obowiązek określony w pkt 10.1 został naruszony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur przysługuje prawo do odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania lub świadczenia, jeśli naruszenie to przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło HanseMerkur ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
- 10.3 Skutki braku zawiadomienia HanseMerkur o zdarzeniu szkodowym nie występują, jeśli HanseMerkur w wyznaczonym na zawiadomienie terminie otrzymała wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jej wiadomości.
- 10.4 W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający ma obowiązek użyć dostępnych mu środków mających na celu ratowanie ubezpieczonych przedmiotów oraz zapobieżenie szkodzie lub też zmniejszenie rozmiarów szkody.

- 10.5 Jeśli Ubezpieczający nie zastosował określonych w pkt 10.4 środków umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur jest zwolniona z odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
- 10.6 HanseMerkur jest zobowiązana do zwrotu kosztów wynikających z zastosowania określonych w pkt 10.4 środków, w granicach sumy ubezpieczenia pod warunkiem, że środki te były celowe, nawet jeśli okazały się być nieskuteczne.
- 10.7 W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zasady określone w pkt 10.4 do 10.6 stosuje się również w stosunku do Ubezpieczonego.
- 10.8 Ubezpieczający lub Ubezpieczony są zobowiązani:
- 10.8.1 umożliwić HanseMerkur przeprowadzenie działań koniecznych do stwierdzenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia. Chodzi tu przede wszystkim o:
- podanie informacji,
  - dostarczenie dokumentacji oraz
  - zwolnienie lekarzy z tajemnicy zawodowej.
- 10.8.2 poinformować HanseMerkur o istnieniu podobnej ochrony ubezpieczeniowej u innych ubezpieczycieli. Należy podać:
- nazwę ubezpieczyciela,
  - rodzaj umowy ubezpieczenia oraz
  - sumę ubezpieczenia.
- 10.9 Ponadto na Ubezpieczającym i Ubezpieczonym ciąży inne obowiązki, określone w ramach poszczególnych rodzajów ubezpieczenia w Części III.

11 Ustalenie wysokości szkody, odszkodowania lub świadczenia

- 11.1 Wysokość odszkodowania lub świadczenia ubezpieczeniowego jest wyliczana w oparciu o Ogólne Warunki Ubezpieczenia i umowę ubezpieczenia.
- 11.2 HanseMerkur wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zgłoszenia szkody.
- 11.3 Jeśli wyjaśnienie mające na celu stwierdzenie odpowiedzialności HanseMerkur, określenie wysokości szkody lub świadczenia HanseMerkur nie jest możliwe w terminie określonym w pkt 11.2, odszkodowanie lub świadczenie jest wypłacane w ciągu 14 dni od dnia, w którym było możliwe wyjaśnienie okoliczności przy zachowaniu należytej staranności. Bezsporną część odszkodowania lub świadczenia wypłaca się jednak w terminie określonym w pkt 11.2.
- 11.4 Jeśli HanseMerkur nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia w terminie określonym w pkt 11.2 lub 11.3, informuje osobę zgłaszającą roszczenie w formie pisemnej o przyczynach braku możliwości zaspokojenia roszczeń w całości lub w części i wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
- 11.5 Jeśli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje albo przysługuje w innej wysokości niż wysokość zgłoszonego roszczenia, HanseMerkur informuje osobę zgłaszającą roszczenie o tym fakcie w formie pisemnej wraz z podaniem okoliczności i podstawy prawnej, uzasadniającej odmowę wypłaty odszkodowania w całości lub w części. Pismo zawiera również informacje odnośnie możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
- 11.6 Odszkodowanie wypłacane przez HanseMerkur jest każdorazowo ograniczone do określonej w umowie ubezpieczenia wysokości sumy ubezpieczenia w PLN.
- 11.7 Odszkodowanie lub świadczenie jest wypłacane w PLN. Nie dotyczy to kosztów zwracanych bezpośrednio podmiotom zagranicznym, będącym wystawcą faktur.
- 11.8 Jeśli wysokość roszczenia została wyliczona w oparciu o rachunki lub dokumenty w obcej walucie a odszkodowanie lub świadczenie ma zostać wypłacone w PLN, kwota ta ulega przeliczeniu na PLN według średniego kursu wymiany walut Narodowego Banku Polskiego, określonego w tabeli A. Dla ustalenia kursu wymiany walut obowiązuje dzień, w którym HanseMerkur otrzymała rachunki lub dokumenty. Wyjątkiem jest sytuacja, w której Ubezpieczony udowodni, że dokonał

zakupu dewiz na pokrycie wydatków po mniej korzystnym kursie.

- 11.9 Zwrot poniesionych kosztów następuje w oparciu o rachunki i dokumenty, w miarę możliwości przedstawionych w oryginale, a jeżeli Ubezpieczony nie dysponuje oryginałami - ich kopie.

12 Postępowanie reklamacyjne

- 12.1 **Uprawniony** do zgłoszenia roszczenia, który nie zgadza się z ustaleniami HanseMerkur dotyczącymi odmowy zaspokojenia roszczenia albo wysokości odszkodowania lub świadczenia, ma prawo w ciągu 30 dni od otrzymania decyzji HanseMerkur złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie roszczenia. Wniosek taki należy dostarczyć Ubezpieczycielowi zgodnie z danymi wskazanymi w pkt. 12.2.

- 12.2 Ubezpieczający, Ubezpieczony lub **uprawniony** z umowy ubezpieczenia może złożyć reklamację na usługi świadczone przez Ubezpieczyciela:

- pisemnie na adres:
- Siegfried-Wedells-Platz 1, DE-20354 Hamburg
- przesyłając e-mail na adres:
- reiseleistung@hansemerkur.de
- telefonicznie: +49 40 4119 2300
- osobiście: w siedzibie Ubezpieczyciela.

- 12.3 Każda dostarczona zgodnie z postanowieniami pkt 12.2 reklamacja zostanie rozpatrzona przez Ubezpieczyciela niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty jej otrzymania.

- 12.4 W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie określonym w pkt 12.3, odpowiedź zostanie przekazana nie później niż w ciągu 60 dni od daty otrzymania reklamacji. W takim przypadku Ubezpieczyciel powiadomi niezwłocznie składającego reklamację, wskazując i wyjaśniając przyczyny opóźnienia, podając okoliczności, które muszą zostać dodatkowo ustalone oraz przewidywany czas udzielenia odpowiedzi.

- 12.5 O ile składający reklamację nie złoży wniosku o dostarczenie odpowiedzi za pośrednictwem poczty elektronicznej na podany adres e-mail, Ubezpieczyciel udziela odpowiedzi w formie pisemnej, niezależnie od sposobu zgłoszenia reklamacji.

- 12.6 Jeśli osoba fizyczna, która wystąpiła z reklamacją wyczerpie wszystkie możliwości rozstrzygnięcia kwestii będącej przedmiotem sporu na drodze dialogu z Ubezpieczycielem, ma prawo zwrócić się do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy lub też może wystąpić z powództwem do sądu powszechnego.

- 12.7 Ubezpieczający, Ubezpieczony lub **uprawniony** z umowy ubezpieczenia może również zwrócić się o udzielenie pomocy do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.

- 12.8 Podmiotem **uprawnionym** do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów jest:

- 12.8.1 Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego

- 12.8.2 Rzecznik Finansowy
ul. Nowogrodzka 47A
00-695 Warszawa
tel.: +48 22 333 73 26, 22 333 73 27
faks: +48 22 333 73 29
e-mail: biuro@rf.gov.pl

13 Zbieg umów ubezpieczenia

- 13.1 Jeśli ten sam przedmiot ubezpieczenia jest ubezpieczony od tego samego ryzyka jednocześnie u dwóch lub większej liczby ubezpieczycieli i sumy ubezpieczenia przekraczają łącznie jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przewyższającego wysokość szkody. Każdy z ubezpieczycieli ponosi odpowiedzialność proporcjonalnie w stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia odpowiada łącznym sumom z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

- 13.2 Jeśli w jednej z wyżej wymienionych umów ubezpieczenia zostało ustalone, że suma wypłacana przez ubezpieczyciela

może być wyższa niż poniesiona szkoda, Ubezpieczony może żądać wypłaty świadczenia w części przewyższającej wysokość szkody od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku do celów ustalenia odpowiedzialności poszczególnych ubezpieczycieli należy przyjąć, że suma ubezpieczenia odpowiada wartości ubezpieczeniowej.

14 Przeniesienie roszczeń regresowych

- 14.1 Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenie Ubezpieczającego wobec osoby trzeciej, która spowodowała szkodę, przechodzi na HanseMerkur do wysokości wypłaconego odszkodowania (roszczenie regresowe).

- 14.2 Na HanseMerkur nie przechodzą określone w pkt 14.1 roszczenia Ubezpieczającego wobec osób trzecich, jeśli Ubezpieczający prowadzi z tymi osobami wspólne gospodarstwo domowe, chyba że sprawca spowodował szkodę umyślnie.

- 14.3 Ubezpieczający jest zobowiązany do zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w stosunku do osób, które ponoszą odpowiedzialność za powstanie szkody.

- 14.4 Jeśli Ubezpieczający bez zgody HanseMerkur zrzecze się praw przysługujących mu od osób trzecich z tytułu wyrządzenia szkody, HanseMerkur może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części lub żądać jego zwrotu, jeśli zostało już wypłacone.

- 14.5 W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zasady określone w pkt 14.1 do 14.4 stosuje się odpowiednio wobec Ubezpieczonego.

15 Forma i język oświadczeń

Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia należy kierować do HanseMerkur lub na adres podany na polisie. Jeśli obowiązujące przepisy prawa wymagają formy pisemnej lub innej formy szczególnej, oświadczenie należy złożyć w takiej formie. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w języku polskim.

16 Przedawnienie roszczeń

- 16.1 Roszczenia z umowy ubezpieczenia ulegają przedawnieniu po upływie 3 lat.

- 16.2 W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej roszczenie odszkodowawcze osoby poszkodowanej wobec HanseMerkur ulega przedawnieniu wraz z upływem terminu, jaki przewidziano dla takiego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

- 16.3 Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie wobec HanseMerkur zostaje przerwany również wskutek zgłoszenia tego roszczenia lub zgłoszenia zdarzenia ubezpieczeniowego. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo w dniu, w którym osobie zgłaszającej roszczenie zostanie dostarczone pisemne oświadczenie HanseMerkur o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

17 Sąd właściwy i prawo właściwe

- 17.1 Spory wynikające z umowy ubezpieczenia, zawartej na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia będą rozstrzygane przez sądy według właściwości ogólnej lub sądy właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

- 17.2 W odniesieniu do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia stosuje się przepisy prawa polskiego.

Część III – Postanowienia szczególne dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń

(zależnie od wybranego zakresu ubezpieczenia)

Ubezpieczenie kosztów rezygnacji i przerwania podróży

W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie z zastrzeżeniem określonych w pkt 4 wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum ubezpieczenia.

1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży

- 1.1 Jeśli Ubezpieczony zrezygnuje z podróży, HanseMerkur wypłaca określone w umowie ubezpieczenia koszty:
- rezygnacji z zarezerwowanej imprezy turystycznej,
  - rezygnacji ze wszystkich zarezerwowanych usług turystycznych i ewentualnych usług dodatkowych zarezerwowanych na czas podróży,
  - rezerwacji, o ile zostały one naliczone już w momencie rezerwacji i uwzględnione w sumie ubezpieczenia.
- Zdarzenie ubezpieczeniowe objęte zakresem ochrony ubezpieczeniowej ma miejsce w przypadku jeśli Ubezpieczony:
- zrezygnuje z podróży,
  - przystąpi do niej z opóźnieniem,
  - lub zmieni rezerwację.
- 1.2 Z jednej z poniższych przyczyn:
- a) **leczenie ambulatoryjne** lub szpitalne z powodu nagłego zachorowania Ubezpieczonego, członka rodziny Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** oraz członka rodziny **współuczestnika podróży**, udokumentowanego zaświadczeniem lekarskim, z którego wynika, że wyleczenie nie jest możliwe do terminu planowanej podróży;
  - b) wypadek Ubezpieczonego, członka rodziny Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** oraz członka rodziny **współuczestnika podróży** skutkujący hospitalizacją lub którego skutkami są ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się w stopniu będącym przeciwwskazaniem do odbycia podróży i jeśli wyleczenie nie jest możliwe do terminu planowanej podróży;
  - c) śmierć Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży**;
  - d) śmierć członka rodziny Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** pod warunkiem, że śmierć nastąpiła w czasie 60 dni przed rozpoczęciem podróży;
  - e) uszkodzenie protez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży**, udokumentowane zaświadczeniem lekarskim, zgodnie z którym naprawa lub wymiana nie jest możliwa przed terminem planowanej podróży;
  - f) nietolerancja szczepionek przez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży**, udokumentowana zaświadczeniem lekarskim;
  - g) znaczna szkoda (tj. zniszczenie, uszkodzenie lub utrata rzeczy ruchomej lub nieruchomości o wartości powyżej 8 000 PLN) w mieniu Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** wskutek zdarzenia losowego lub przestępstwa, pod warunkiem, że zdarzenie to ma miejsce w ciągu 30 dni przed rozpoczęciem podróży i wymaga obecności Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w miejscu zamieszkania z powodu konieczności przeprowadzenia czynności prawnych i administracyjnych;
  - h) zwolnienie z pracy Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, pod warunkiem, że Ubezpieczony lub **współuczestnik podróży** w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony lub na czas określony, wynoszący przynajmniej 6 miesięcy; ubezpieczenie nie obejmuje przypadku rezygnacji z podróży z powodu utraty zlecenia lub upadłości w przypadku osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą;

- i) podjęcie stosunku pracy oraz ustalenie początku zatrudnienia Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** przez pracodawcę podczas trwania podróży, o ile Ubezpieczony lub **współuczestnik podróży** był w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia zarejestrowany jako osoba bezrobotna w urzędzie pracy i nie wiedział o dacie rozpoczęcia zatrudnienia w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia; ubezpieczenie nie obejmuje podjęcia praktyk, czynności poprzedzających zatrudnienie, wszelkiego rodzaju szkoleń, jak również podjęcia pracy przez ucznia lub studenta podczas lub bezpośrednio po ukończeniu szkoły lub studiów;
- j) zmiana pracodawcy przez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży**, jeśli czas podróży przypada w okresie próbnym lub w pierwszych 6 miesiącach nowej działalności zawodowej, a zawarcie umowy ubezpieczenia nastąpiło przed powzięciem informacji o zmianie pracodawcy.
- k) nieoczekiwane wezwanie do stawiennictwa w sądzie wobec Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży**, pod warunkiem, że sąd właściwy nie zaakceptuje rezerwacji podróży jako podstawy do przesunięcia terminu wezwania;
- l) ustanie związku partnerskiego w przypadku posiadania wspólnego miejsca zamieszkania od 6 miesięcy (wymagane udokumentowanie prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego).
- m) niezdanie przez Ubezpieczonego egzaminu maturalnego z przynajmniej jednego obowiązkowego przedmiotu albo niezdanie egzaminów kończących co najmniej trzyletnią naukę w szkole albo egzaminów dyplomowych na studiach wyższych.
- n) konieczność powtórzenia niezdanego egzaminu przez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w szkole, na uniwersytecie/politechnice lub w koledżu, w celu uniknięcia przedłużenia nauki w szkole/na studiach i ukończenia szkoły/studiów. Warunkiem jest, aby ubezpieczona podróż została zarezerwowana przed terminem niezdanego egzaminu.
- o) adopcja małoletniego dziecka, o ile obecność Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w celu przeprowadzenia adopcji jest konieczna w czasie trwania podróży;
- p) ciąża Ubezpieczonej lub **współuczestniczki podróży** lub powikłania w trakcie ciąży Ubezpieczonej, członkini rodziny Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** oraz członkini rodziny **współuczestnika podróży**, udokumentowana zaświadczeniem lekarskim, o ile rezerwacja podróży, wszystkich zarezerwowanych usług turystycznych i ewentualnych usług dodatkowych zarezerwowanych na czas podróży została dokonana do 15 tygodnia ciąży - z zastrzeżeniem wyłączenia w pkt 4.2 b);
- q) spóźnienie się na środek transportu wskutek:
  - wypadku drogowego podczas dojazdu, w którym Ubezpieczony brał udział jako kierowca lub pasażer lub
  - spóźnienia się na środek transportu wskutek opóźnienia kursującego na terenie Polski środka komunikacji publicznej o więcej niż 2 godziny lub jego awarii.Za środki komunikacji publicznej uznaje się wszelkiego rodzaju pojazdy powietrzne, lądowe lub wodne, dopuszczone do publicznego transportu osób. Środkami komunikacji publicznej nie są środki transportu kursujące w ramach wycieczek/lotów objazdowych, najęte samochody, taksówki oraz statki wycieczkowe.

1.3 Tylko w wariancie Premium ochrona ubezpieczeniowa obejmuje poniższe zdarzenia:

- a) Leczenie pogorszenia choroby przewlekłej, pod warunkiem, że w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed zawarciem ubezpieczenia nie było prowadzone leczenie tej choroby. Regularne badania lekarskie mające na celu określenie stanu zdrowia nie są zaliczane do leczenia. Badania te nie zostały przeprowadzone z konkretnego powodu i nie służą leczeniu choroby.
- b) zdarzenia zagrażające życiu lub zdrowiu fizycznemu osób ubezpieczonych w miejscu wypoczynku, z powodu których Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP na swojej oficjalnej stronie internetowej wydało ostrzeżenie dla podróżujących (przynajmniej 3-go stopnia) dla danego obszaru;
- c) nieoczekiwane powołanie Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** do zasadniczej służby

- wojskowej lub ćwiczeń wojskowych, o ile termin ten nie może zostać przesunięty a koszty nie zostaną przejęte przez inny podmiot. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje przeniesienia lub oddelegowania żołnierzy ochotników lub żołnierzy zawodowych;
- d) kradzież niezbędnych do wyjazdu dokumentów Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży. Warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową jest udokumentowanie HanseMerkur, że w pozostałym do wyjazdu czasie nie jest możliwe odtworzenie tych dokumentów;
- e) nieoczekiwane ciężkie zachorowanie, poważny wypadek lub nietolerancja szczepionek przez psa, kota lub konia, o ile zwierzę znajdowało się w posiadaniu Ubezpieczonego przed rozpoczęciem obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje jednak niewykonania szczepienia lub niewystarczającego wytworzenia się wymaganego w kraju docelowym poziomu przeciwciał;
- f) nieoczekiwana niezdolność do uprawiania sportów przez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** wskutek zachorowania lub wypadku, jeśli uniemożliwia to udział w zarezerwowanym wydarzeniu sportowym, będącym głównym celem podróży;
- g) zdarzenie zewnętrzne, na które Ubezpieczony nie miał wpływu, w którym środek transportu, z pomocą którego Ubezpieczony miał zamiar dostać się do głównego celu podróży, został w ciągu tygodnia przed rozpoczęciem podróży utracony lub uszkodzony w stopniu uniemożliwiającym jego dalsze użytkowanie;
- h) działania konieczne w ramach pomocy sąsiedzkiej świadczonej przez Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w przypadku powodzi, osunięcia się ziemi, potoku błota, lawiny, trzęsienia ziemi, siły parcia śniegu, huraganu, osuwiska, jednakże tylko wtedy, gdy działania te są świadczone w ciągu 72 godzin przed rozpoczęciem podróży;
- i) przyznanie miejsca w sanatorium w celu przeprowadzania koniecznych zabiegów na rzecz Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia, które nieoczekiwanie przypada w terminie planowanej podróży;
- j) odwołanie spotkania biznesowego przez partnera biznesowego w przypadku podróży służbowej, z przyczyny niezależnej od woli Ubezpieczonego oraz jego zleceniodawcy lub pracodawcy. Wymagane jest potwierdzenie odwołania spotkania biznesowego przez zarządy obydwóch przedsiębiorstw;
- k) Ubezpieczony lub współuczestnik podróży ma stać się dawcą lub biorcą narządów lub tkanek (dawstwo od dawców żywych) w ramach ustawy transplantacyjnej w okresie planowanej podróży bądź w okresie bezpośrednio poprzedzającym jej rozpoczęcie.
- 1.4 W przypadku opóźnienia w rozpoczęciu podróży z przyczyn określonych w pkt 1.2 i 1.3 (tylko w wariantcie Premium), zwraca się koszty dodatkowe związane z podróżą do miejsca przeznaczenia zgodnie z rodzajem i jakością określoną w pierwotnej rezerwacji. Koszty dodatkowe są zwracane maksymalnie do wysokości kosztów anulacji, które musiałyby zostać poniesione w przypadku rezygnacji z podróży.
- ## 2 Przedmiot i zakres ubezpieczenia kosztów przerwania podróży
- 2.1 Zdarzenie ubezpieczeniowe zachodzi, jeśli nie jest możliwe planowe kontynuowanie lub zakończenie zarezerwowanej i objętej ochroną ubezpieczeniową podróży, ponieważ Ubezpieczony lub osoba określona w pkt 2.6 została dotknięta zdarzeniem określonym w pkt 2.6. Zdarzenie ubezpieczeniowe zachodzi również wtedy, jeśli nie jest możliwe planowe kontynuowanie lub zakończenie zarezerwowanej i objętej ochroną ubezpieczeniową podróży grupowej, ponieważ nieobecność współuczestników podróży wskutek zdarzenia określonego w pkt 2.6 prowadzi do braku osiągnięcia określonej minimalnej liczby współuczestników podróży.
- 2.2 Przedmiotem ubezpieczenia są udokumentowane koszty, poniesione przez Ubezpieczonego wskutek zdarzenia określonego w pkt 2.6 (w wariantcie Premium dodatkowo w pkt 2.7) z powodu:
- 2.2.1 przerwania podróży: wcześniejszy, nieprzewidziany w planie podróży powrót do miejsca zamieszkania (przedwczesne zakończenie podróży),
- 2.2.2 przerwy w podróży: tymczasowy brak możliwości kontynuowania podróży,
- 2.2.3 opóźnionego powrotu z podróży: późniejszy, nieprzewidziany w planie podróży powrót do miejsca zamieszkania (opóźnione zakończenie podróży). Koszty te są objęte ochroną ubezpieczeniową wyłącznie w wariantcie Premium.
- 2.3 Za koszty przerwania lub przerwy w podróży uznaje się wyłącznie:
- 2.3.1 koszty niewykorzystanych usług, związanych z zakwaterowaniem, wyżywieniem, zakupem wycieczek fakultatywnych, które wynikają z umowy o uczestnictwie w imprezach turystycznych oraz bilety lotnicze na krajowe i międzynarodowe połączenia lotnicze, bilety na autobus turystyczny, prom lub pociąg na trasach międzynarodowych. W przypadku braku możliwości udokumentowania kwot poszczególnych usług turystycznych, koszty niewykorzystanych usług są zwracane jako wartość procentowa ceny wynikającej z umowy z potrąceniem kosztów transportu. Niewykorzystany dzień podróży jest wyliczany proporcjonalnie do całego czasu trwania podróży. Dzień przyjazdu i dzień wyjazdu są liczone jako pełne dni podróży. W takim przypadku odszkodowanie wyliczane jest w następujący sposób:
- $$\text{Odszkodowanie} = \frac{\text{niewykorzystane dni podróży}}{\text{Pierwotny czas trwania podróży}} \times \text{cena podróży}$$
- 2.3.2 koszty dodatkowe w związku z powrotem Ubezpieczonego do miejsca zamieszkania, po uzgodnieniu i akceptacji centrum alarmowego i tylko wtedy, gdy koszty transportu zostały uwzględnione w umowie uczestnictwa w imprezie turystycznej lub rezerwacji biletu, a powrót nie można było zrealizować z użyciem planowanego wcześniej środka transportu. Koszty związane z podróżą powrotną Ubezpieczonego do miejsca zamieszkania są przejmowane tylko do wysokości kosztów takiej podróży powrotnej do Polski i nie obejmują kosztów podróży powrotnej do miejsca zamieszkania poza Polską.
- 2.4 O ile nie określono inaczej, za podstawę wyliczenia zwracanych kosztów transportu, zakwaterowania i wyżywienia uznaje się standard jakościowy zarezerwowanej podróży. Koszty łączne w przypadku przerwy w podróży mogą zostać uznane jedynie do wysokości kosztów, które powstałyby w przypadku przedwczesnego przerwania podróży.
- 2.5 Jeśli odmiennie do zarezerwowanej podróży konieczna jest podróż powrotna samolotem, zwracane są koszty miejsca siedzącego w najniższej klasie.
- 2.6 HanseMerkur zwraca koszty powstałe w związku z przerwaniem i przerwą w podróży, jeśli zachodzi jedno z poniższych zdarzeń:
- a) śmierć, **nagle zachorowanie** lub wypadek Ubezpieczonego, członka rodziny Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży;
- b) uszkodzenie protez Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży, udokumentowane zaświadczeniem lekarskim, zgodnie z którym nie jest możliwa ich naprawa lub wymiana;
- c) znaczna szkoda (tj. zniszczenie, uszkodzenie lub utrata rzeczy ruchomej lub nieruchomości o wartości powyżej 8 000 PLN) w mieniu Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** wskutek zdarzenia losowego lub przestępstwa, pod warunkiem, że zdarzenie to ma miejsce w ciągu 30 dni przed rozpoczęciem podróży i wymaga obecności Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** w miejscu zamieszkania z powodu konieczności przeprowadzenia czynności prawnych i administracyjnych.
- ### 2.7 Tylko w wariantcie Premium ochrona ubezpieczeniowa obejmuje poniższe przyczyny:
- a) pogorszenie przebiegu przewlekłej choroby Ubezpieczonego, członka rodziny ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** i członka rodziny tego współuczestnika, pod warunkiem, że w ciągu ostatnich 6

miesiący przed zawarciem ubezpieczenia nie prowadzono leczenia nasilonych objawów tych chorób. Za leczenie nie uznaje się prowadzenia regularnych badań lekarskich, mających na celu stwierdzenie stanu zdrowia. Badań tych nie wykonuje się z konkretnej przyczyny i ich celem nie jest leczenie tej choroby.

- b) nieoczekiwane wezwanie do stawiennictwa w sądzie Ubezpieczonego, pod warunkiem, że sąd właściwy nie zaakceptuje planowego zakończenia podróży jako podstawy do przesunięcia terminu wezwania;
- c) działania konieczne w ramach pomocy sąsiedzkiej świadczonej w przypadku powodzi, osunięcia się ziemi, potoku błota, lawiny, trzęsienia ziemi, siły parcia śniegu, huraganu, osuwiska;
- d) zdarzenia zagrażające życiu lub zdrowiu fizycznemu Ubezpieczonego w miejscu wypoczynku, z powodu których polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało ostrzeżenie dla podróżujących (przynajmniej 3-go stopnia) dla miejsca pobytu;
- e) kradzież niezbędnych do wyjazdu dokumentów. Warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową jest udokumentowanie HanseMerkur, że w pozostałym do podróży powrotnej czasie nie jest możliwe odtworzenie tych dokumentów.

3 Maksymalna wysokość odszkodowania, suma ubezpieczenia i udział własny

- 3.1 Wysokość odszkodowania wypłacanego przez HanseMerkur nie może być wyższa od uzgodnionej sumy ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia musi być co najmniej równa cenie podróży.
- 3.2 Cena podróży stanowi sumę wszystkich zarezerwowanych usług turystycznych i ewentualnych usług dodatkowych zarezerwowanych na czas podróży.
- 3.3 Suma ubezpieczenia musi odpowiadać cenie podróży. Jeśli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość (cena) objętej ochroną ubezpieczeniową podróży, zachodzi niedoubezpieczenie. W takim przypadku HanseMerkur pomniejsza kwotę odszkodowania w stosunku odpowiadającym stosunkowi sumy ubezpieczenia do ceny podróży.
- 3.4 Odszkodowanie jest pomniejszane o określony w Części I udział własny.

4 Dodatkowe ograniczenia i wyłączenia ochrony ubezpieczeniowej

- 4.1 Postanowienia Części II pkt 8.1 do 8.4 mają zastosowanie również w przypadku rezygnacji z podróży, przerwania lub przerwy w podróży. Dotyczy to również przypadków, w których rezygnacja z podróży lub jej przerwanie ma miejsce wskutek zdarzenia związanego z członkiem rodziny Ubezpieczonego lub członkiem rodziny współuczestnika podróży.
- 4.2 Poza szkodami powstałymi wskutek zdarzeń określonych w Części II pkt 8.1 do 8.4, ochroną ubezpieczeniową nie są również objęte koszty powstałe w przypadku, gdy rezygnacja, przerwanie lub przerwa w podróży były spowodowane poniższymi przyczynami:
  - a) pogorszenia stanu zdrowia w przypadku choroby przewlekłej Ubezpieczonego, członka rodziny Ubezpieczonego lub **współuczestnika podróży** i jego członka rodziny. Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje jednak w wariantcie Premium, o ile w ostatnich 6 miesiącach przed zawarciem umowy ubezpieczenia nie było prowadzone leczenie nasilone objawów tej choroby. Za leczenie nie uznaje się prowadzenia regularnych badań lekarskich, mających na celu stwierdzenie stanu zdrowia. Badań tych nie wykonuje się z konkretnej przyczyny i ich celem nie jest leczenie tej choroby.
Dla produktu w wariantcie Komfort można nabyć ochronę ubezpieczeniową na takich samych warunkach za zapłatą dodatkowej składki (Część II pkt 9.3).
  - b) ciąży i występujące w jej trakcie powikłania u Ubezpieczonej, członkini rodziny Ubezpieczonej, współuczestniczki podróży lub członków rodziny

współuczestnika podróży, o ile rezerwacja podróży została dokonana po 15. tygodniu ciąży.

- 4.3 Wyłączone są koszty odwołania podróży oraz przerwania lub przerwy w podróży, jeśli ich przyczyną istniała już przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia lub pewnym było, że takie zdarzenie zajdzie.
- 4.4 Jeśli ochrona ubezpieczeniowa obejmuje więcej niż 6 osób lub więcej niż 2 rodziny, to Ubezpieczyciel przejmuje tylko koszty odwołania lub przerwania podróży Ubezpieczonego i jego członków rodziny, dotkniętych bezpośrednio zdarzeniem będącym przyczyną anulowania lub przerwania.

5 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

- 5.1 W przypadku wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony ma obowiązek postępować zgodnie z postanowieniami Części II pkt 10. Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany:
  - 5.1.1 niezwłocznie – nie później niż w ciągu 2 dni – poinformować organizatora podróży, podmiot odpowiedzialny za rezerwację hotelu, apartamentu, innej zarezerwowanej usługi turystycznej lub firmę transportową, o rezygnacji, przerwaniu lub przerwie w podróży. Jeśli powiadomienie nie będzie możliwe w podanym terminie z przyczyn, za które nie odpowiada Ubezpieczony, zawiadomienie musi nastąpić w ciągu 2 dni od ustania tych przyczyn;
  - 5.1.2 niezwłocznie poinformować **centrum alarmowe** w przypadku przerwania lub przerwy w podróży;
  - 5.1.3 dostarczyć HanseMerkur:
    - a) dokumenty potwierdzające koszty rezygnacji lub koszty niewykorzystanych usług, wystawione przez organizatora podróży, podmiot odpowiedzialny za rezerwację hotelu, apartamentu, innej zarezerwowanej usługi turystycznej lub firmę transportową,
    - b) formularz zgłoszenia szkody,
    - c) dokumentację medyczną potwierdzającą zajście zdarzenia, w tym zaświadczenie lekarskie, jeśli przyczyną odwołania, przerwania lub przerwy w podróży był wypadek lub nagłe zachorowanie; HanseMerkur przysługuje prawo zlecenia lekarzom zweryfikowania przyczyny niezdolności do odbycia podróży z powodu wypadku lub nagłego zachorowania,
    - d) kopię aktu zgonu i karty zgonu, jeśli podróż została anulowana lub przerwana z powodu śmierci,
    - e) odpowiednie dokumenty stanowiące potwierdzenie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, w tym raport policyjny oraz dokumenty potwierdzające konieczność obecności Ubezpieczonego w miejscu wystąpienia zdarzenia losowego z powodu przeprowadzenia czynności prawnych i administracyjnych podczas planowanej i przerwanej podróży, jeśli przyczyną odwołania, przerwania lub przerwy w podróży była znaczna szkoda w majątku Ubezpieczonego wskutek zajścia zdarzenia losowego lub popełnienia przestępstwa,
    - f) umowę o pracę oraz przekazane przez pracodawcę wypowiedzenia umowy o pracę, jeśli podróż została anulowana z powodu zwolnienia z pracy,
    - g) zaświadczenie z urzędu pracy, potwierdzające posiadanie statusu bezrobotnego w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia oraz wystawione przez pracodawcę zaświadczenie potwierdzające zatrudnienie, jeśli przyczyną rezygnacji z podróży było zatrudnienie.
- 5.2 Jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie spełni obowiązku określonego w pkt 5.1.1 umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur jest zwolniona z obowiązku świadczenia.

6 Terminy zawarcia umowy ubezpieczenia

Umowa ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z podróży może zostać zawarta najpóźniej w ciągu 7 dni od zawarcia umowy udziału w podróży lub zakupu wszystkich zarezerwowanych usług turystycznych i ewentualnych usług dodatkowych zarezerwowanych na czas podróży, chyba że umowa jest

zawierana w terminie krótszym niż 30 dni przed rozpoczęciem podróży. W takim przypadku zawarcie umowy ubezpieczenia może nastąpić wyłącznie w momencie zawarcia umowy na uczestnictwo w podróży lub zakupu wszystkich zarezerwowanych usług turystycznych i ewentualnych usług dodatkowych zarezerwowanych na czas podróży.

Ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą i transportu

W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie - z zastrzeżeniem określonych w pkt 6 wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum ubezpieczenia.

1 Przedmiot ubezpieczenia

- 1.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje udokumentowane koszty leczenia Ubezpieczonego, które Ubezpieczony poniósł poza granicami Polski i jego miejsca zamieszkania, w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej i w związku z objętym ochroną ubezpieczeniową zachorowaniem lub wypadkiem.
- 1.2 Jeśli transport powrotny Ubezpieczonego przed upływem okresu ubezpieczenia nie jest możliwy z powodu jego stanu zdrowia, HanseMerkur zwraca koszty leczenia do dnia, w którym stan zdrowia Ubezpieczonego będzie pozwalał na transport. Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje jednak maksymalnie 90 dni od dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego i maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia.
- 1.3 Zdarzenie ubezpieczeniowe zaczyna się w momencie rozpoczęcia leczenia. Zdarzenie ubezpieczeniowe kończy się, jeśli zgodnie z orzeczeniem lekarskim nie istnieje już konieczność dalszego leczenia. W przypadku, gdy leczenie trzeba rozszerzyć na chorobę lub skutek wypadku, które nie pozostają w związku przyczynowym z dotychczas leczoną chorobą lub skutkiem wypadku, powstaje nowe zdarzenie ubezpieczeniowe.
- 1.4 Za granicą Ubezpieczony może wybrać spośród dopuszczonych zgodnie z lokalnymi przepisami prawa do wykonywania zawodu lekarzy, lekarzy stomatologów i szpitali. Warunkiem jest, aby naliczali oni opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi stawek (o ile takie istnieją) lub zgodnie z przyjętymi w danym miejscu stawkami.
- 1.5 Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje dla podróży zagranicznych w uzgodnionym w umowie ubezpieczenia obszarze obowiązywania. Za zagranicę nie uznaje się terenu Polski oraz terenu państwa, w którym znajduje się miejsce zamieszkania Ubezpieczonego.

2 Koszty leczenia za granicą

W ramach ochrony ubezpieczeniowej HanseMerkur zwraca następujące koszty:

- 2.1 Konieczne z medycznego punktu widzenia leczenie Ubezpieczonego, obejmujące:
  - a) leczenie ambulatoryjne,
  - b) leczenie szpitalne, obejmujące pobyt i opiekę medyczną w szpitalu,
  - c) przepisane przez lekarza leki i materiały opatrunkowe, przy czym środki odżywcze i wzmacniające oraz preparaty kosmetyczne nie są uznawane za leki, nawet jeśli zostały przepisane przez lekarza,
  - d) leczenie choroby przewlekłej w wariantcie Premium jeśli podczas podróży doszło do pogorszenia stanu zdrowia w przebiegu choroby przewlekłej u chorego, objętego ubezpieczeniem, pod warunkiem, że w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia nie było prowadzone leczenie tej choroby. Za leczenie nie uznaje się prowadzenia regularnych badań lekarskich, mających na celu stwierdzenie stanu zdrowia. Badań tych nie wykonuje się z konkretnej przyczyny i ich celem nie jest leczenie tej choroby. W wariantcie Komfort można nabyć ochronę ubezpieczeniową na takich samych warunkach ramowych za zapłatą dodatkowej składki (Część II pkt 9.3).

Ubezpieczyciel zwraca koszty leczenia do wysokości określonej w Części I sumy ubezpieczenia za wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej (patrz pkt 5.2).

- 2.2 Koszty przedwczesnego porodu, jeśli nastąpił nie później niż w 32 tygodniu ciąży; Ubezpieczyciel zwraca koszty leczenia, przepisanych przez lekarza leków oraz koszty pobytu w szpitalu, w tym koszty leczenia noworodka do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w Części I.
- 2.3 Koszty leczenia w związku z następstwami poronienia oraz koszty przerwania ciąży i leczenia jego następstw, o ile zostało wykonane w celu ratowania życia lub zdrowia; Ubezpieczyciel zwraca koszty leczenia, przepisanych przez lekarza leków oraz koszty pobytu w szpitalu.
- 2.4 Koszty leczenia stomatologicznego maksymalnie do wysokości równowartości kwoty sumy ubezpieczenia określonej w Części I, wyłącznie w przypadku ostrego bólu lub wskutek obrażenia odniesionego w wypadku, o ile leczenie zostało przeprowadzone i zalecone przez lekarza stomatologa.

3 Dienne świadczenie szpitalne

- 3.1 W przypadku konieczności leczenia szpitalnego za granicą, trwającego co najmniej 4 dni, Ubezpieczonemu przysługuje dienne świadczenie szpitalne w wysokości określonej w Części I, maksymalnie przez okres 30 dni.
- 3.2 Warunkiem wypłaty świadczenia jest pokrycie kosztów leczenia szpitalnego (określonych w pkt 2.1 c), 2.2 oraz 2.3) przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach obowiązującej Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego. Ubezpieczony ma obowiązek poinformować **centrum alarmowe** o skorzystaniu z Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego.

4 Inne objęte ochroną ubezpieczeniową świadczenia

- 4.1 W przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel pokrywa również następujące koszty lub spełnia następujące świadczenia:
  - a) koszty transportu z miejsca wypadku lub miejsca pobytu do najbliższej placówki medycznej,
  - b) koszty transportu do innej placówki medycznej za granicą, jeśli jest to konieczne z medycznego punktu widzenia,
  - c) koszty transportu Ubezpieczonego po zakończeniu leczenia do miejsca, w którym może być kontynuowana podróż,
  - d) koszty uczestniczenia osoby towarzyszącej w czasie transportu, ewentualnie lekarza towarzyszącego, o ile jest to konieczne z medycznego punktu widzenia, zarządzane przez odpowiednie organy lub wymagane przez firmę transportową,
  - e) koszty transportu powrotnego do Polski do miejsca zamieszkania lub placówki medycznej, o ile jest to konieczne z przyczyn medycznych, a podróż powrotna nie jest możliwa z wykorzystaniem planowanego środka transportu,
  - f) koszty podróży powrotnej do Polski do miejsca zamieszkania, o ile Ubezpieczony był leczony w szpitalu, a podróż powrotna nie jest możliwa z wykorzystaniem planowanego środka transportu,
  - g) koszty transportu, wyżywienia i zakwaterowania osoby towarzyszącej Ubezpieczonemu, której obecność jest konieczna ze względów medycznych lub z powodu konieczności powrotu Ubezpieczonego do Polski,
  - h) koszty pogrzebu za granicą lub sprowadzenia zwłok do Polski lub kraju zamieszkania zmarłego (do miejsca pochówku) oraz koszty zakupu trumny,
  - i) koszty sprowadzenia **bagażu**, o ile wszystkie ubezpieczone osoby podróżują z powrotem lub zmarły,
  - j) w przypadku leczenia szpitalnego HanseMerkur za pośrednictwem lekarza działającego w imieniu Ubezpieczyciela nawiązuje kontakt z lekarzem prowadzącym w szpitalu oraz z lekarzem rodzinnym Ubezpieczonego i dba o wymianę informacji. Na życzenie

Ubezpieczonego HanseMercur powiadamia członków rodziny,

k) o ile jest to konieczne – w przypadku leczenia szpitalnego HanseMercur składa oświadczenie o przejęciu kosztów leczenia szpitalnego maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia,

l) w przypadku zachorowania, wypadku lub śmierci Ubezpieczonego HanseMercur organizuje i przejmuje koszty transportu powrotnego nieletnich dzieci Ubezpieczonego do miejsca zamieszkania lub opiekuna, pod warunkiem, że nie jest możliwy powrót w pierwotnie planowanym terminie i z wykorzystaniem planowanego środka transportu,

m) w przypadku leczenia szpitalnego trwającego dłużej niż 7 dni, poza państwem zamieszkania podróżującego w pojedynkę Ubezpieczonego, HanseMercur organizuje podróż członka rodziny lub innej wyznaczonej przez niego osoby do miejsca pobytu Ubezpieczonego i z powrotem i zwraca koszty jej transportu i zakwaterowania,

n) w przypadku zachorowania lub wypadku, który uniemożliwia Ubezpieczonemu prowadzenie pojazdu, z pomocą którego odbywa się podróż i którego nie może prowadzić osoba towarzysząca, HanseMercur organizuje i zwraca koszty kierowcy zastępczego w celu przewiezienia Ubezpieczonego i pojazdu do miejsca zamieszkania. W przypadku zwrotu kosztów przez HanseMercur, Ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do zwrotu kosztów transportu do państwa zamieszkania. Jeśli Ubezpieczony poniosł koszty kierowcy zastępczego, zwrot kosztów przysługuje tylko do wysokości, jaką HanseMercur poniosłaby w przypadku organizowania transportu lub do wysokości określonego w Części I maksymalnego odszkodowania,

o) kosztów rozmów telefonicznych z centrum alarmowym.

4.2 Koszty transportu Ubezpieczonego lub jego zwłok w przypadku śmierci do innego państwa niż Polska są zwracane maksymalnie do wysokości kosztów transportu do Polski.

5 Sumy ubezpieczenia i udział własny

5.1 Sumy ubezpieczenia są określone w Części I.

5.2 Sumy ubezpieczenia stanowią maksymalne odszkodowania za jedno zdarzenie objęte ubezpieczeniem oraz za wszystkie zdarzenia objęte ubezpieczeniem w okresie ubezpieczenia na osobę ubezpieczoną. Każda wypłata odszkodowania w ramach umowy ubezpieczenia skutkuje pomniejszeniem sumy ubezpieczenia.

5.3 HanseMercur ponosi odpowiedzialność maksymalnie do wysokości sum ubezpieczenia.

5.4 Należne odszkodowanie jest pomniejszane o określony w Części I udział własny.

6 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

Poza zdarzeniami określonymi w Części II pkt 8.1 do 8.4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów:

6.1 leczenia, wykraczającego poza zakres niezbędny do przywrócenia stanu zdrowia z medycznego punktu widzenia, umożliwiający powrót Ubezpieczonego do Polski lub których koszty są wyższe niż ogólnie przyjęte w danym miejscu,

6.2 zabiegów leczniczych, które były jedynym lub jednym z powodów udziału w podróży,

6.3 leczenia, o którego konieczności przeprowadzenia było wiadomo w momencie rozpoczęcia podróży lub które zostało przeprowadzone wskutek zachorowania zdiagnozowanego przez lekarza przed rozpoczęciem podróży. Poza przypadkiem, gdy Ubezpieczony podróżuje w związku ze śmiercią współmałżonka lub krewnego pierwszego stopnia,

6.4 leczenia, które nie jest związane z wypadkiem ani z zachorowaniem w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej,

6.5 leczenia stomatologicznego, niezwiązanego z udzieleniem natychmiastowej pomocy lekarskiej, np. protezy dentystyczne, wkłady koronowo-korzeniowe, wkłady koronowe, korony zębowe, leczenie z zakresu chirurgii

szczękowej, zabiegi profilaktyczne, szyny relaksacyjne, terapia oraz implantologia,

6.6 naprawy lub zakupu protez (w tym protez dentystycznych) lub okularów i innych przyrządów rehabilitacyjnych,

6.7 przerwania ciąży Ubezpieczonej, o ile zabieg ten nie został przeprowadzony w celu ratowania życia lub zdrowia i jest dozwolony na mocy przepisów prawa kraju, w którym został wykonany,

6.8 związanych z powikłaniami w trakcie trwania ciąży, które wystąpiły po 32 tygodniu ciąży,

6.9 związanych z porodem, który nastąpił po 32 tygodniu ciąży,

6.10 leczenia zaburzeń psychicznych, hipnozę, psychoanalizę i psychoterapię,

6.11 operacji plastycznych i zabiegów kosmetycznych,

6.12 leczenia chorób przewlekłych.

Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje jednak w wariancie Premium, o ile w ostatnich 6 miesiącach przed zawarciem umowy ubezpieczenia nie było prowadzone leczenie tej choroby. Za leczenie nie uznaje się wykonywanych regularnych badań lekarskich, mających na celu stwierdzenie stanu zdrowia. Badań tych nie wykonuje się z konkretnej przyczyny i ich celem nie jest leczenie tej choroby. W wariancie Komfort można nabyć ochronę ubezpieczeniową na takich samych warunkach ramowych za zapłatą dodatkowej składki (Część II pkt 9.3),

6.13 leczenia prowadzonego przez współmałżonka, rodziców lub dzieci oraz osoby, z którym Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; Ubezpieczyciel zwraca udokumentowane koszty rzeczowe,

6.14 leczenia lub umieszczenia w placówce, uwarunkowanego niedołążnością, koniecznością opieki lub nadzoru,

6.15 zabiegów w sanatoriach, psychoterapii, terapii światłem,

6.16 działań podjętych w celu zwiększenia odporności lub badań profilaktycznych,

6.17 zabiegów związanych z zaburzeniami lub uszkodzeniem narządów rozrodczych,

6.18 dawstwa narządów i ich skutków,

6.19 kosztów zabiegu w komorze dekompresyjnej. Koszty te są objęte ochroną ubezpieczeniową w przypadku zawarcia dodatkowego ubezpieczenia za szkody powstałe wskutek uprawiania sportów ekstremalnych i sportów wysokiego ryzyka i za zapłatą dodatkowej składki.

7 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczonego

7.1 W przypadku koniecznej z medycznego punktu widzenia hospitalizacji Ubezpieczony ma obowiązek niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 24 godzin, powiadomić o tym fakcie centrum alarmowe.

7.2 Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć HanseMercur następujące dokumenty:

a) wypełnione zgodnie z prawdą zgłoszenie szkody, niezwłocznie po jego przesłaniu przez HanseMercur;

b) potwierdzające wysokość poniesionych kosztów, w tym pokwitowania wystawione na nazwisko leczonej osoby, dokumenty zawierające nazwę jednostki chorobowej wraz z określeniem świadczeń wykonanych przez lekarza prowadzącego wg rodzaju, miejsca i czasu leczenia, wraz z pokwitowaniem za zapłatę kosztów. Jeśli istnieje inna ochrona ubezpieczeniowa za koszty leczenia i Ubezpieczający skorzysta z niej w pierwszej kolejności, to jako potwierdzenie wystarczą kopie rachunków wraz z adnotacją o zwrocie;

c) recepty wraz z rachunkiem od lekarza oraz rachunkami za leki lub środki pomocnicze wraz z zaleceniami ich stosowania;

d) zaświadczenie wystawione przez lekarza prowadzącego za granicą o konieczności wykonania zaleconego przez lekarza transportu powrotnego;

- e) inne potwierdzenia i pokwitowania rodzaju i charakteru obrażeń, wraz z diagnozą i opisem zaleconego leczenia lub opisem przyczyny i zakresu udzielonej pomocy medycznej;
- f) inne wymagane przez HanseMerkur potwierdzenia i pokwitowania, których HanseMerkur potrzebuje w celu zweryfikowania okoliczności powstania szkody lub zasadności i wysokości roszczenia. Obowiązuje to tylko wtedy, gdy Ubezpieczony może uzyskać takie potwierdzenia i pokwitowania bez nadmiernych trudności;
- g) pisemne potwierdzenie pokrycia kosztów leczenia szpitalnego z Europejskiej Karty Ubezpieczenia, wystawione przez placówkę medyczną, w której był hospitalizowany Ubezpieczony lub wystawione przez Narodowy Fundusz Zdrowia zaświadczenie wraz z wyszczególnieniem świadczeń pokrytych z Europejskiej Karty Ubezpieczenia, w przypadku skorzystania przez Ubezpieczonego z dziennego świadczenia szpitalnego określonego w pkt 3.

7.3 Ubezpieczony ma obowiązek:

- a) zwolnić lekarzy i placówki medyczne, w których był leczony przed zajściem zdarzenia ubezpieczeniowego lub w związku z zajściem zdarzenia ubezpieczeniowego, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej i udostępnić wszystkie dokumenty w celu umożliwienia HanseMerkur określenia okoliczności powstania szkody oraz zasadności i wysokości roszczenia,
- b) poddać się badaniom przez wyznaczonego przez HanseMerkur lekarza, o ile są one konieczne do określenia okoliczności szkody oraz zasadności i wysokości roszczenia.

7.4 W przypadku śmierci Ubezpieczonego **osoba uprawniona** do świadczenia jest zobowiązana dostarczyć kopię aktu zgonu oraz dokumenty stwierdzające przyczynę zgonu, a także dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa i powinowactwa z Ubezpieczonym.

7.5 Zarówno Ubezpieczający jak i Ubezpieczony są zobowiązani dołożyć wszelkich starań, aby zapobiec zwiększeniu się szkody i uniknąć wszystkich, co mogłoby doprowadzić do niepotrzebnego zwiększenia kosztów. Jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie są pewni co do sposobu postępowania, mają obowiązek uzgodnić dalsze postępowanie z HanseMerkur. Ubezpieczony ma obowiązek wyrazić zgodę na transport powrotny do miejsca zamieszkania lub do odpowiedniego szpitala, położonego najbliżej miejsca zamieszkania, o ile Ubezpieczony może zostać przetransportowany, a zaakceptowany przez HanseMerkur transport powrotny jest odpowiedni dla rodzaju choroby i spełnia wymogi związane z jej leczeniem.

7.6 Roszczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego wobec placówki medycznej z tytułu obciążenia osoby leczonej kosztami leczenia wyższymi niż te ujawnione w cenniku tej placówki medycznej albo przeciętne koszty takiego leczenia obowiązujące w innych placówkach medycznych w danym miejscu przechodzą na HanseMerkur w zakresie określonym przepisami prawa, o ile HanseMerkur zwróciło koszty wynikające z faktur/rachunków. O ile jest to konieczne, Ubezpieczający lub Ubezpieczony mają obowiązek współdziałania w dochodzeniu tego rodzaju roszczeń. Jeśli do przeniesienia roszczeń na HanseMerkur wymagane jest oświadczenie woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, są oni zobowiązani do złożenia odpowiedniego oświadczenia woli.

7.7 W przypadku umyślnego lub będącego skutkiem rażącego niedbalstwa naruszenia obowiązku zawiadomienia w terminie określonym w pkt 7.1, HanseMerkur może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeśli naruszenie tego obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia szkodowego. Skutki braku zawiadomienia nie obowiązują, jeśli HanseMerkur w terminie określonym w pkt 7.1 otrzymał informacje o okolicznościach.

7.8 Jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie spełni obowiązku określonego w pkt 7.5 umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

7.9 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

8 Zwrot kosztów osób trzecich

HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania, jeśli powstałe koszty są zwracane z obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, wypadkowego lub emerytalnego. Nie dotyczy to wypłaty z tytułu dziennego świadczenia szpitalnego.

Ubezpieczenie bagażu

W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie z zastrzeżeniem określonych w pkt 5 wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum ubezpieczenia.

1 Przedmiot ubezpieczenia

- 1.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje bagaż Ubezpieczonego w czasie podróży.
- 1.2 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje:
  - 1.2.1 bagaż podręczny, tzn. bagaż znajdujący się pod bezpośrednim nadzorem Ubezpieczonego,
  - 1.2.2 bagaż powierzony,
    - a) oddany profesjonalnej firmie transportowej,
    - b) przechowywany za pokwitowaniem w przechowalni **bagażu**
  - 1.2.3 bagaż znajdujący się w zamieszkiwanym przez Ubezpieczonego, zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zarezerwowanego zakwaterowania,
  - 1.2.4 bagaż pozostawiony w bagażniku samochodu zamkniętym na zamek mechaniczny lub elektroniczny, pod warunkiem, że bagaż nie jest widoczny z zewnątrz.

2 Zakres ubezpieczenia

- 2.1 HanseMerkur odpowiada za szkody w **bagażu** podręcznym (pkt 1.2.1), powstałe wskutek:
  - a) rozboju,
  - b) wypadku lub katastrofy w ruchu drogowym, wodnym lub powietrznym,
  - c) pożaru, huraganu, powodzi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, gradu, nawałnicy, zalania i trzęsienia ziemi,
  - d) utraty; obowiązuje to jednak tylko w przypadku, gdy Ubezpieczony z powodu nagłego zachorowania lub wypadku nie był w stanie sprawować nadzoru nad bagażem.
- 2.2 HanseMerkur odpowiada za szkody w **bagażu** powierzonym (pkt 1.2.2) z powodu uszkodzenia lub utraty, powstałe wskutek zdarzeń określonych w pkt 2.1 a) do 2.1 c).
- 2.3 HanseMerkur odpowiada za szkody w **bagażu** znajdującym się w zamkniętym pomieszczeniu (pkt 1.2.3) lub zamkniętym bagażniku samochodu (pkt 1.2.4) w przypadku utraty lub uszkodzenia **bagażu** wskutek
  - a) kradzieży z włamaniem, rozboju,
  - b) pożaru, huraganu, powodzi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, gradu, nawałnicy, zalania i trzęsienia ziemi.

3 Opóźnienie w dostarczeniu bagażu

- 3.1 HanseMerkur zwraca koszty zakupu koniecznych przedmiotów osobistego użytku maksymalnie do wysokości 600 PLN, jeśli opóźnienie w dostarczeniu **bagażu** przez firmę transportową do miejsca pobytu Ubezpieczonego wynosi przynajmniej 6 godzin.
- 3.2 Koszty są zwracane wyłącznie po przedłożeniu dowodów zakupu.
- 3.3 Ochrona ubezpieczeniowa istnieje wyłącznie w przypadku, gdy bagaż został przekazany firmie transportowej za pokwitowaniem.

4 Sumy ubezpieczenia i udział własny

- 4.1 Suma ubezpieczenia jest określona w Części I.

- 4.2 Suma ubezpieczenia odpowiada sumie za jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w czasie obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej na jedną ubezpieczoną osobę. Każda wypłata odszkodowania w ramach tej samej umowy ubezpieczenia skutkuje zmniejszeniem sumy ubezpieczenia.
- 4.3 Odszkodowanie wypłacone zgodnie z pkt 3.1 również skutkuje odpowiednim zmniejszeniem sumy ubezpieczenia zgodnie z pkt 4.2.
- 4.4 Należne odszkodowanie jest pomniejszane o określony w Części I udział własny.

5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- 5.1 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje następujących przedmiotów:
- wszelkiego rodzaju dokumentów, wartości pieniężnych, papierów wartościowych, książeczek oszczędnościowych i certyfikatów depozytowych, kart płatniczych i biletów wstępu,
  - dział sztuki, antyków i zbiorów, broni i trofeów myśliwskich, przedmiotów z metali szlachetnych (srebra, złota, platyny) oraz z substancji organicznych o znacznej wartości, przedmiotów z kamieniami szlachetnymi oraz biżuterii,
  - manuskryptów, instrumentów muzycznych, przedmiotów o wartości naukowej lub artystycznej,
  - sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych,
  - sprzętu służącego do uprawiania sportów ekstremalnych i sportów wysokiego ryzyka.
Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje jednak w przypadku jej rozszerzenia o Sporty ekstremalne i wysokiego ryzyka za opłatą dodatkowej składki.
  - akcesoriów samochodowych i wyposażenia przyczep kempingowych,
  - programów komputerowych i danych na wszelkiego rodzaju nośnikach danych,
  - smartfonów, telefonów komórkowych i innego typu przenośny sprzęt komputerowy,
  - środków transportu z wyłączeniem wózków dziecięcych i wózków inwalidzkich.
- 5.2 Aparaty fotograficzne i kamery wraz z akcesoriami, biżuteria, okulary i zegarki są objęte ochroną ubezpieczeniową, jeśli były noszone lub użytkowane zgodnie z przeznaczeniem lub znajdowały się pod osobistym nadzorem i były przewożone w bezpieczny sposób. Wysokość odszkodowania jest ograniczona do wysokości jednej trzeciej sumy ubezpieczenia (patrz Część I).
- 5.3 Bagaż przechowywany w bagażnikach pojazdów (patrz pkt 1.2 d) jest objęty ochroną ubezpieczeniową tylko od godz. 6:00 do godz. 22:00. Ochrona ubezpieczeniowa poza tymi godzinami udzielana tylko w przypadku, gdy bagaż nie był przechowywany w bagażniku dłużej niż 2 godziny.
- 5.4 Poza zdarzeniami określonymi w Części II pkt 8.1 do 8.4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód, które:
- polegają na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu przedmiotu w związku z jego użytkowaniem,
  - są spowodowane ich naturalnymi właściwościami lub wadliwą jakością, lub ich zużyciem,
  - powstają wskutek wylania się cieczy lub innych substancji w **bagażu**,
  - powstają w urządzeniach elektrycznych wskutek działania prądu elektrycznego, chyba że wskutek tych szkód dojdzie do powstania pożaru,
  - polegają na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojemników **bagażu** (walizki, torby podróży, plecaka, itp.),
  - zgubienia lub pozostawienia sprzętu stojącego, leżącego, wiszącego.

6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, obowiązki Ubezpieczonego

- 6.1 Jeśli szkoda została spowodowana wskutek popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, Ubezpieczony ma obowiązek dokonania niezwłocznego zgłoszenia tego zdarzenia w lokalnej jednostce policji. Do zgłoszenia należy załączyć listę

utraconych przedmiotów wraz z podaniem ich wartości, daty zakupu i cen poszczególnych przedmiotów. Zgłoszenie wraz z dołączoną listą utraconych przedmiotów wymaga uzyskania potwierdzenia przyjmującego zgłoszenie funkcjonariusza policji w formie pisemnej.

- 6.2 Jeśli szkoda powstała w **bagażu** powierzonym w celu jego przetransportowania lub przechowania, należy ją niezwłocznie zgłosić firmie transportowej lub przechowującemu i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia szkody. W przypadku późniejszego stwierdzenia szkody, powstałej gdy bagaż był powierzony firmie transportowej lub przechowującemu, należy zgłosić szkodę niezwłocznie z zachowaniem terminu reklamacji i uzyskać potwierdzenie zgłoszenia.
- 6.3 Ubezpieczony ma obowiązek dostarczyć dokumenty i potwierdzenia, służące do określenia podstawy i wysokości roszczenia:
- wypełniony formularz zgłoszenia szkody,
  - zestawienie utraconych przedmiotów wraz z podaniem daty i ceny zakupu,
  - określone w pkt 6.1 lub 6.2 zaświadczenie jednostki policji, firmy transportowej lub przechowującego,
  - pokwitowanie potwierdzające przechowanie **bagażu** przez firmę transportową lub przechowującego bagaż,
  - dokumentację medyczną potwierdzającą określoną w pkt 2.1 d) przyczynę utraty możliwości opieki nad bagażem,
  - w przypadku zgłoszenia szkody wskutek opóźnienia w dostarczeniu **bagażu**: pokwitowania potwierdzające zakup przedmiotów oraz wystawione przez firmę transportową potwierdzenie opóźnienia w dostarczeniu **bagażu** wraz z czasem trwania tego opóźnienia.
- 6.4 Jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie spełni obowiązku określonego w pkt 6.1 lub 6.2 umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur jest zwolniona z obowiązku odszkodowawczego.
- 6.5 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

7 Wysokość odszkodowania

- 7.1 HanseMerkur wypłaca odszkodowanie lub świadczenie maksymalnie do wysokości określonych w Części I sumy ubezpieczenia.
- 7.2 Wysokość odszkodowania za utratę przedmiotu jest wyliczana w oparciu o jego rzeczywistą wartość.
- 7.3 Za wartość rzeczywistą uznaje się kwotę, za jaką można nabyć przedmiot o takim samym standardzie i takiej samej jakości, po potrąceniu utraty wartości z powodu na stan, wiek, zużycie i użytkowanie (wartość aktualna). Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej ani pamiątkowej przedmiotów.
- 7.4 W przypadku uszkodzenia przedmiotów zwracane są niezbędne koszty naprawy, zgodnie z zakresem faktycznego uszkodzenia, powstałe w wyniku zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową. Jeśli koszty naprawy są wyższe niż kwota odpowiadająca utracie wartości, to Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie za utratę wartości, jednak nie więcej niż rzeczywistej wartości przedmiotu zgodnie z pkt 7.3.
- 7.5 W przypadku filmów i nośników informacji (obrazu, dźwięku, danych), zwracana jest wartość materiałów .
- 7.6 Wysokość odszkodowania nie może przekraczać wartości faktycznie poniesionej szkody.
- 7.7 W przypadku odnalezienia utraconych przedmiotów, Ubezpieczyciel zwraca koszty koniecznych napraw ewentualnych uszkodzeń. HanseMerkur zwraca również koszty niezbędne do odzyskania przedmiotów, jednak maksymalnie do ich wartości rzeczywistej w przypadku szkody całkowitej. W przypadku wypłaty odszkodowania w wyższej kwocie, Ubezpieczony ma obowiązek zwrócić nienależną część odszkodowania.

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków

W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie z zastrzeżeniem określonych w pkt 3 wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum ubezpieczenia.

1 Przedmiot ubezpieczenia

- 1.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, polegające na trwałym uszkodzeniu zdrowia lub śmierci Ubezpieczonego wskutek wypadku w podróży w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
- 1.2 Z zachowaniem niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Ubezpieczający może rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową o typowe uszkodzenia na zdrowiu powstające podczas nurkowania, bez konieczności wystąpienia wypadku, czyli nagłego, oddziałującego na organizm z zewnątrz zdarzenia. Dodatkowa ochrona ubezpieczeniowa na określonych powyżej warunkach obejmuje również śmierć wskutek utopienia lub uduszenia pod wodą podczas nurkowania. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o Sporty ekstremalne i wysokiego ryzyka za opłatą dodatkowej składki.
- 1.3 Za zdarzenie ubezpieczeniowe uznaje się również przypadek, gdy wskutek zwiększonego wysiłku fizycznego w mięśniach lub kręgosłupie dojdzie do zwichnięcia stawu lub też naciągnięcia lub zerwania mięśni, więzadeł lub torebek stawowych.

2 Suma ubezpieczenia

- 2.1 Suma ubezpieczenia jest określona w Części I niniejszych Warunków Ubezpieczenia. HanseMerkur wypłaca odszkodowanie lub świadczenie maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia.
- 2.2 Suma ubezpieczenia jest sumą na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe oraz na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia na jedną osobę ubezpieczoną. Każda kwota odszkodowania wypłacona w ramach tej samej umowy pomniejsza sumę ubezpieczenia.

3 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

Poza szkodami powstałymi wskutek zdarzeń określonych w Części II pkt 8.1 do 8.4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje skutków wypadków, powstałych:

- 3.1 wskutek utraty świadomości, o ile jest ona skutkiem zażycia narkotyków, przyjęcia substancji psychotropowych lub podobnych w myśl przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3.2 wskutek utraty świadomości, o ile jest ona skutkiem zażycia leków, które Ubezpieczony przyjął umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa niezgodnie ze wskazaniem do ich użycia;
- 3.3 wskutek udaru mózgu, zawału serca, zaburzeń psychicznych, napadu drgawek (w tym epilepsji), które obejmują całe ciało Ubezpieczonego. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednak w przypadku, jeśli te zaburzenia lub napady są skutkiem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową;
- 3.4 wskutek badań, zabiegów leczniczych lub ingerencji w ciele Ubezpieczonego, jeśli takie uszkodzenia na zdrowiu nie wynikają w przeważającej mierze (tzn. w więcej niż 50%) z wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, za zabiegi terapeutyczne lub ingerencje uznaje się również zabiegi i diagnostykę z użyciem promieniowania;
- 3.5 wskutek infekcji, ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednak w przypadku zarażenia się Ubezpieczonego wścieklizną lub tężcem lub innych czynników chorobotwórczych, które przedostały się do organizmu wskutek znacznych obrażeń

odniesionych w wypadku lub wskutek zabiegów leczniczych lub ingerencji (pkt 3.4);

- 3.6 wskutek bezpośrednich lub pośrednich działań wojennych, działań związanych z wojną domową lub działań o charakterze wojennym, również związanych z aktami terroryzmu. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednakże w przypadku, gdy Ubezpieczony został niespodziewanie dotknięty działaniami wojennymi lub działaniami związanymi z wojną domową podczas podróży zagranicznej. Ten wyjątek nie obowiązuje jednak:
  - a) w przypadku podróży do lub przez kraje, na których terenie wojna lub wojna domowa toczy się już w momencie rozpoczęcia podróży lub
  - b) w przypadku aktywnego udziału w wojnie lub wojnie domowej lub
  - c) wypadków spowodowanych bronią masowego rażenia – ABC (bronią atomową, biologiczną lub chemiczną);
- 3.7 wskutek wypadków będących skutkiem tego, że Ubezpieczony jako kierowca lub pasażer pojazdu silnikowego bierze udział w wyścigach, w tym w jazdach treningowych. Wyścigi to takie jazdy wyścigowe lub treningowe, których celem jest osiągnięcie maksymalnych prędkości;
- 3.8 wskutek wykonywania działalności zawodowej;
- 3.9 wskutek przepukliny brzusznej lub pachwinowej; ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednak w przypadku, jeśli są one skutkiem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową;
- 3.10 wskutek uszkodzeń dysków międzykręgowych oraz krwawień z organów wewnętrznych i krwotoków mózgowych. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednak w przypadku, jeśli są one w przeważającej mierze (tzn. w więcej niż 50%) skutkiem określonego w umowie ubezpieczenia wypadku;
- 3.11 z powodu zatrucia wskutek przyjęcia stałych lub płynnych substancji przez gardziel.

4 Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego (inwalidztwo)

- 4.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje inwalidztwo, jeśli zostanie ono stwierdzone przez lekarza w ciągu 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku.
- 4.2 Inwalidztwo ma miejsce, jeśli wskutek wypadku dojdzie do trwałego uszkodzenia zdolności psychicznej lub fizycznej. Za trwały uznaje się uszczerbek, jeśli przewiduje się, że będzie on trwał dłużej niż 3 lata i nie można oczekiwać zmiany tego stanu. Jeśli Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku wskutek wypadku, HanseMerkur wypłaca:
  - a) w przypadku inwalidztwa do 100%: pełną określoną w Części I sumę ubezpieczenia,
  - b) w przypadku inwalidztwa częściowego: procent sumy ubezpieczenia, odpowiadający stwierdzonemu stopniowi (wartości procentowej) inwalidztwa, maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia.
- 4.3 Ochrona ubezpieczeniowa istnieje tylko w przypadku istnienia związku przyczynowego pomiędzy wypadkiem a inwalidztwem.
- 4.4 Stopień inwalidztwa zależy od poniższej taryfy ubytku lub utraty sprawności:

ręki w stawie barkowym	70 %
ręki powyżej stawu łokciowego	65 %
ręki poniżej stawu łokciowego	60 %
nadgarstka	55 %
kciuka	20 %
palca wskazującego	10 %
innego palca	5 %
nogi powyżej połowy wysokości uda	70 %
nogi do połowy wysokości uda	60 %
nogi poniżej kolana	50 %
nogi do połowy wysokości podudzia	45 %
stopy w stawie skokowym	40 %
dużego palca stopy	5 %
innego palca stopy	2 %
oka	50 %
słuchu na jedno ucho	30 %
zmysłu powonienia	10 %
zmysłu smaku	5 %

W przypadku utraty częściowej lub uszczerbku sprawności jednej z wymienionych części ciała lub zmysłów, przyjmuje się odpowiedni ułamek procenta.

- 4.5 Dla innych części ciała lub zmysłów stopień inwalidztwa zależy od stopnia łącznego trwałego uszkodzenia normalnej zdolności fizycznej lub psychicznej. Za wzór przyjmuje się przeciętną osobę w tym samym wieku i tej samej płci. Pomiary odbywają się wyłącznie wg aspektów medycznych. Przy określaniu stopnia inwalidztwa nie uwzględnia się rodzaju wykonywanej przez Ubezpieczonego pracy ani też wykonywanych przez niego czynności.
- 4.6 Wypadek może prowadzić do uszkodzenia większej liczby części ciała lub zmysłów. W takim przypadku sumuje się określone zgodnie z powyższymi postanowieniami stopnie inwalidztwa. Nie uwzględnia się jednak wartości większej niż 100%.
- 4.7 Wcześniejsze inwalidztwo istnieje, jeśli dotknięte nim części ciała lub narządy zmysłu były trwale uszkodzone już przed wystąpieniem wypadku. Wcześniejsze inwalidztwo określa się w oparciu o pkt 4.4 i 4.5. Stopień inwalidztwa jest pomniejszany o wcześniejsze inwalidztwo.
- 4.8 Jeśli choroby lub kalectwo były współprzyczyną spowodowanego przez wypadek uszczerbku na zdrowiu, wypłacane świadczenie pomniejsza się odpowiednio do udziału procentowego tej choroby lub kalectwa, jeśli udział ten wynosi przynajmniej 25%. Jeśli choroby lub kalectwo były współprzyczyną spowodowanego przez wypadek uszczerbku na zdrowiu, odszkodowanie nie przysługuje, jeśli ww. udział procentowy wynosi więcej niż 50% lub zdarzenie to jest wyraźnie wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z pkt 3.
- 4.9 W przypadku śmierci wskutek wypadku w ciągu 12 miesięcy a przed określeniem stopnia inwalidztwa, nie jest wypłacane odszkodowanie za inwalidztwo.
- 4.10 Jeśli Ubezpieczony umrze wskutek przyczyny niezwiązanej z wypadkiem, lecz przed określeniem stopnia inwalidztwa, świadczenie przysługuje określonej w pkt 9 osobie uprawnionej. Stopień inwalidztwa jest określany przez lekarza powołanego przez HanseMerkur. Uwzględnia się przy tym wyniki ostatnich badań lekarskich z uwzględnieniem aktualnej wiedzy medycznej.
- 4.11 Stopień inwalidztwa jest określany niezwłocznie po zakończeniu leczenia, z wyjątkiem rehabilitacji, jednakże nie później niż w ciągu 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku. Stopień inwalidztwa powinien zostać określony przed zakończeniem leczenia, jeśli stopień inwalidztwa jest niekwestionowany, jednak powinno to nastąpić nie wcześniej niż po upływie 1 roku od dnia zajścia wypadku.
- 4.12 Jeśli stopień inwalidztwa został określony w ciągu 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku, Ubezpieczony i HanseMerkur mają prawo co roku na nowo zlecić określenie stopnia inwalidztwa, jednak najpóźniej do 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku. Jeśli ostateczne określenie stopnia inwalidztwa najpóźniej po upływie 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku wykaże, że należne jest wyższe świadczenie za inwalidztwo niż to, które

zostało już wypłacone przez HanseMerkur, na nadwyżkę należy nalożyć odsetki w wysokości 4% w skali roku.

- 4.13 Zmiana stopnia inwalidztwa po upływie 36 miesięcy od dnia zajścia wypadku (pogorszenie lub poprawa) nie wpływa na odszkodowanie.

5 Śmierć Ubezpieczonego

- 5.1 Ochrona ubezpieczeniowa za śmierć Ubezpieczonego wskutek wypadku istnieje, jeśli dojdzie do niej w ciągu 12 miesięcy od zajścia wypadku. Pomiędzy wypadkiem a śmiercią musi zachodzić adekwatny związek przyczynowy.
- 5.2 Określona w Części I suma ubezpieczenia jest wypłaca osobie uprawnionej zgodnie z postanowieniami pkt 9.
- 5.3 Jeśli Ubezpieczony otrzymał przed śmiercią świadczenie z tytułu inwalidztwa z powodu trwałego uszczerbku na zdrowie wskutek wypadku, suma ubezpieczenia z tytułu zgonu jest wypłacana tylko w przypadku, jeśli jest wyższa niż już wypłacone świadczenie. Z sumy ubezpieczenia potrąca się wypłacone świadczenie z tytułu inwalidztwa.

6 Koszty akcji ratowniczej

Jeśli Ubezpieczony doznał objętego ochroną ubezpieczeniową wypadku, HanseMerkur zwraca powstałe koszty do wysokości kwoty określonej w Części I. Są to koszty:

- 6.1 akcji poszukiwawczych, ratunkowych i ratowniczych, zorganizowanych przez publiczne lub prywatne służby ratownicze, o ile zostały za nie naliczone opłaty;
- 6.2 transportu Ubezpieczonego do najbliższego szpitala lub specjalistycznej kliniki, o ile jest to konieczne z medycznego punktu widzenia i zostało zalecone przez lekarza;
- 6.3 nakładów dodatkowych związanych z powrotem Ubezpieczonego do jego stałego miejsca zamieszkania, o ile koszty dodatkowe wynikają z zaleceń lekarskich i są niezbędne ze względu na rodzaj odniesionych obrażeń;
- 6.4 transportu zwłok do ostatniego miejsca pobytu stałego w przypadku śmierci Ubezpieczonego;
- 6.5 koszty interwencji określonych w pkt 6.1, jeśli Ubezpieczony nie został dotknięty zdarzeniem ubezpieczeniowym, ale istniało bezpośrednie zagrożenie jego zajścia lub też jeśli w danych okolicznościach należało przypuszczać, że takie zdarzenie może mieć miejsce.

7 Koszty operacji kosmetycznych

- 7.1 Jeśli wskutek objętego ochroną ubezpieczeniową wypadku dojdzie do uszkodzenia lub zdeformowania powierzchni ciała Ubezpieczonego, które po zakończeniu leczenia będzie skutkowało trwałym uszczerbkiem w wyglądzie zewnętrznym i Ubezpieczony zdecyduje poddać się operacji kosmetycznej w celu usunięcia tych braków, HanseMerkur jednorazowo przejmie związane z taką operacją i leczeniem szpitalnym koszty honorariów lekarskich, leków, materiałów opatrunkowych i innych zaleconych środków leczniczych oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia w klinice do wysokości uzgodnionej sumy ubezpieczenia. Za powierzchnię ciała nie uznaje się widocznych przy otwartych ustach zębów przednich i siekaczy.
- 7.2 Operacja kosmetyczna musi zostać przeprowadzona po zakończeniu leczenia przez lekarza, w przypadku osób dorosłych w ciągu 3 lat od dnia zajścia wypadku a w przypadku osób małoletnich do dnia ukończenia 21 roku życia. HanseMerkur przejmie wyżej wymienione koszty pod warunkiem, że do ich zwrotu nie jest zobowiązana **osoba trzecia** (np. Narodowy Fundusz Zdrowia, ubezpieczyciel udzielający ochrony w zakresie ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej) lub też kwestionuje swoje obowiązki świadczenia.
- 7.3 Ubezpieczyciel nie zwraca kosztów napojów i wyrobów tytoniowych, wyjazdów wypoczynkowych oraz kosztów opieki pielęgniarskiej nad Ubezpieczonym, o ile zatrudnienie wykwalifikowanego w tym zakresie personelu nie zostało zalecone przez lekarza.

8 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

- 8.1 Po zajściu wypadku Ubezpieczony ma obowiązek niezwłocznego skontaktowania się z lekarzem. Ubezpieczony ma obowiązek postępować zgodnie z zaleceniami lekarza w celu złagodzenia skutków wypadku. W przypadku naruszenia tych obowiązków umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, w szczególności w przypadku zaniechania zabiegów zaleconych przez lekarzy, HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania za wynikające z tego szkody. Stopień inwalidztwa określa się dla stanu zdrowia, jaki zostałby określony w przypadku przeprowadzenia zaleconych zabiegów.
- 8.2 Ubezpieczony ma obowiązek dostarczyć HanseMerkur:
- wypełnione zgodnie z prawdą zgłoszenie szkody, niezwłocznie po jego przesłaniu przez HanseMerkur,
  - inne dokumenty konieczne do określenia okoliczności zdarzenia szkodowego lub podstawy i wysokości roszczenia, m. in. dokumentację medyczną, dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych kosztów oraz pokwitowania ich zapłaty, które Ubezpieczony może uzyskać bez zbędnych trudności.
- 8.3 Ubezpieczony ma obowiązek zwolnić lekarzy i placówki medyczne, w których był leczony przed zajściem zdarzenia ubezpieczeniowego lub w związku z zajściem zdarzenia ubezpieczeniowego, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej i wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji medycznej HanseMerkur.
- HanseMerkur powołuje lekarzy, jeśli jest to konieczne do weryfikacji jej obowiązku świadczenia. Ubezpieczony ma obowiązek poddania się badaniom wykonywanym przez tych lekarzy. HanseMerkur ponosi niezbędne koszty oraz koszty wynagrodzenia z tytułu utraty zarobku, powstałe wskutek badań.
- 8.4 Jeśli skutkiem wypadku jest śmierć Ubezpieczonego, spadkobiercy lub inni następcy prawni Ubezpieczonego mają obowiązek poinformowania HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 48 godzin od wystąpienia zdarzenia lub powzięcia informacji o tym zdarzeniu. Jeśli zgłoszenie tych zdarzeń HanseMerkur przez wyżej wymienione osoby nie było możliwe w tym terminie z powodów, za które nie ponoszą one odpowiedzialności, HanseMerkur musi otrzymać informację w ciągu 48 godzin po ustaniu tych przyczyn, nawet jeśli sam wypadek został już zgłoszony. HanseMerkur ma prawo do zlecenia przeprowadzenia obdukcji przez wyznaczonego lekarza. Spadkobierca lub inny następca prawny jest zobowiązany dostarczyć kopię aktu zgonu oraz dokumenty potwierdzające przyczynę zgonu, a także dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa i powinowactwa z Ubezpieczonym.
- 8.5 Brak spełnienia obowiązków określonych w pkt 8.4 wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa uprawnia do odmowy wypłaty świadczenia w całości lub w części w stopniu, w jakim naruszenie obowiązku miało wpływ na ustalenie okoliczności wypadku oraz przyczyny i wysokości szkody.
- 8.6 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

9 Świadczenie w przypadku śmierci Ubezpieczonego

- 9.1 Świadczenie z tytułu śmierci i inwalidztwa Ubezpieczonego w przypadku śmierci Ubezpieczonego przed otrzymaniem świadczenia, jest wypłacane na rzecz osoby uprawnionej podanej z imienia i nazwiska przez Ubezpieczonego.
- 9.2 Świadczenie nie przysługuje osobie uprawnionej, jeśli umyślnie spowodowała ona śmierć Ubezpieczonego.
- 9.3 Jeśli w przypadku śmierci Ubezpieczonego brak jest osób **uprawnionych**, świadczenie jest wypłacane członkom jego rodziny w następującej kolejności:
- współmałżonek,
  - dzieci,

- rodzice,
- inni ustawowi spadkobiercy.

Ubezpieczenie pomocy w podróży (Assistance)

HanseMerkur wypłaca świadczenie w przypadku zajścia określonych w niniejszej Części zdarzeń ubezpieczeniowych. Dane zdarzenie podlega ochronie ubezpieczeniowej tylko w przypadku, gdy zostało określone w Części I jako zdarzenie podlegające ochronie ubezpieczeniowej.

HanseMerkur udziela pomocy w trakcie trwania podróży w nagłych przypadkach za pośrednictwem centrum alarmowego w poniżej określonych przypadkach i zakresie, o ile zostały one wymienione w Części I.

1 Przedmiot i zakres ubezpieczenia nagłych przypadków

W ubezpieczeniu nagłych przypadków HanseMerkur gwarantuje następujące świadczenia.

1.1 Transport Ubezpieczonego

W medycznie uzasadnionych przypadkach HanseMerkur organizuje transport Ubezpieczonego do innej placówki medycznej za granicą, transport powrotny do miejsca zamieszkania lub placówki medycznej, znajdującej się najbliższej miejsca zamieszkania lub transport do miejsca, z którego podróż może być kontynuowana po zakończeniu leczenia. Transport Ubezpieczonego odbywa się z użyciem środka transportu odpowiedniego do jego stanu zdrowia zgodnie z zaleceniami lekarza.

1.2 Pomoc finansowa

W przypadku kradzieży lub utraty środków pieniężnych przez Ubezpieczonego w czasie trwania podróży, HanseMerkur udziela pomocy w skontaktowaniu się z prowadzącym rachunek bankiem oraz w zakresie przelewu środków pieniężnych. W przypadku, gdy nie uda się skontaktować z bankiem w ciągu 24 godzin, HanseMerkur udziela pożyczki zwrotnej w wysokości 2 000 PLN. Ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu kwoty pożyczki w ciągu 14 dni po zakończeniu podróży.

1.3 Zablockowanie kart płatniczych

W przypadku utraty lub zablokowania kart płatniczych Ubezpieczonego w czasie trwania podróży, HanseMerkur udziela pomocy w zablokowaniu kart, przekazując numer telefonu i dane banku. HanseMerkur nie odpowiada jednak za poprawność i skuteczność przeprowadzenia przez bank procesu zablokowania kart, ani też za powstałe w związku z tym szkody.

1.4 Wystawienie dokumentów

W przypadku kradzieży lub utraty dokumentów podróży Ubezpieczonego w czasie trwania podróży, HanseMerkur udziela Ubezpieczonemu pomocy w zakresie wystawienia dokumentów zastępczych, która polega na udzieleniu wymaganych informacji o postępowaniu, jakie powinno zostać podjęte w takim przypadku.

1.5 Zwrot kosztów w związku z opóźnieniem środka transportu

- 1.5.1 Jeśli w czasie trwania podróży zagranicznej Ubezpieczonego dojdzie do opóźnienia środka transportu – samolotu, pociągu, autobusu turystycznego – o przynajmniej 6 godzin, HanseMerkur zwraca koszty koniecznych wydatków do wysokości 600 PLN, które to wydatki nie zostały pokryte przez firmę transportową. Ubezpieczony jest zobowiązany do przedłożenia pokwitowań oraz wystawionego przez firmę transportową pisemnego zaświadczenia o opóźnieniu środka transportu.

1.5.2 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje opóźnień na terenie Polski lub innego państwa zamieszkiwanego przez Ubezpieczonego.

1.6 Powiadomienie rodziny

W przypadku zmiany lub opóźnienia w trakcie podróży Ubezpieczonego wskutek zdarzenia losowego, na życzenie HanseMerkur powiadamia wyznaczone osoby o zmianie.

1.7 Transport ubezpieczonych członków rodziny

1.7.1 W przypadku śmierci Ubezpieczonego wskutek zachorowania lub wypadku, objętego ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia na wypadek zachorowania w trakcie trwania podróży, HanseMerkur organizuje powrót członków rodziny, będących współuczestnikami podróży, do miejsca zamieszkania i zwraca te dodatkowe koszty. Obowiązuje to jednak tylko w przypadku, gdy powrót nie może zostać przeprowadzony w pierwotnie planowanym terminie i z użyciem pierwotnie planowanego środka transportu.

1.7.2 Koszty transportu są zwracane do wysokości równowartości 4 000 PLN na osobę, jednak nie więcej niż 16 000 PLN łącznie dla wszystkich współuczestników podróży. Koszty transportu są pokrywane wyłącznie do wysokości równowartości kosztów takiego transportu do Polski.

1.7.3 Koszty są zwracane wyłącznie, gdy zostały zaakceptowane przez HanseMerkur przed przeprowadzaniem transportu.

1.8 Dostarczenie leków

Na życzenie Ubezpieczonego HanseMerkur dostarcza konieczne leki, które zostały utracone w trakcie podróży poza granicami kraju zamieszkania. Ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu kosztów zakupu leków w ciągu 14 dni po zakończeniu podróży.

2 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

2.1 Przed wszczęciem odpłatnych działań Ubezpieczony ma obowiązek skontaktować się z centrum alarmowym i postępować zgodnie ze wskazówkami dotyczącymi zmniejszenia rozmiaru szkody.

2.2 W przypadku niespełnienia przez Ubezpieczonego określonego w pkt 2.1 obowiązku wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa, HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania na powstałe w związku z tym szkody.

2.3 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie z zastrzeżeniem określonych w pkt 5 wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum gwarancyjnych.

1 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia są ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną Ubezpieczonego w życiu prywatnym za szkody wyrządzone innym osobom (śmierć, obrażenia ciała lub uszczerbek na zdrowiu) oraz szkody rzeczowe (uszkodzenie lub zniszczenie wartości rzeczowych), wyrządzone osobom trzecim wskutek czynu niedozwolonego, do których naprawienia Ubezpieczony jest zobowiązany na mocy przepisów prawa.

2 Ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną w życiu prywatnym

2.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ustawową odpowiedzialność cywilną osoby fizycznej, obejmującą ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną w życiu prywatnym:

a) związaną z wykonywaniem czynności życia codziennego jako osoba pełnoletnia lub przedstawiciel ustawowy innej osoby, a także w związku z posiadanym mieniem;

b) jako rowerzysty;

c) podczas uprawiania sportu (z wyłączeniem dyscyplin sportowych określonych w Części II pkt 8.3 m) i 8.3 n);

d) jako kierujący pojazdami ciągniętymi przez zwierzęta do celów prywatnych (pod warunkiem, że roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej hodowcy lub właściciela zwierząt wobec Ubezpieczonego i/lub Ubezpieczającego nie są objęte ubezpieczeniem);

e) wskutek posiadania i używania modeli lotniczych, balonów bezałogowych i lotni, które nie są napędzane silnikiem ani ładunkiem napędowym, których masa brutto nie przekracza 5 kg i które nie podlegają obowiązkowi ich ubezpieczenia;

f) wskutek używania i posiadania własnych lub cudzych łodzi wiosłowych lub rowerów wodnych oraz cudzych łodzi żaglowych, które nie są napędzane silnikiem (również silnikiem zewnętrznym) ani ładunkiem napędowym i które nie podlegają obowiązkowi ich ubezpieczenia;

g) wskutek własności, posiadania, trzymania lub użytkowania własnych lub cudzych sprzętów sportowych do celów sportowych; wykluczona jest jednak ustawowa odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego z tytułu wynajmu, wypożyczenia lub innego rodzaju przekazania do korzystania osobom trzecim.

2.2 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną w życiu prywatnym jako użytkownik najętych tymczasowo do celów prywatnych podczas podróży pomieszczeń w budynkach, pokoi w hotelach i pensjonatach, domów wypoczynkowych, domkach letniskowych, a w przypadku au pair gospodarstw domowych rodziny goszczącej, oraz pomieszczeń, których użytkowanie jest przewidziane i dozwolone w związku z zakwaterowaniem, do określonej w Części I kwoty za szkody rzeczowe w mieniu najmowanym. Wyklucza się jednak roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej wskutek:

a) szkód w mieniu ruchomym;

b) szkód wskutek zużycia i nadmiernej eksploatacji;

c) szkód w urządzeniach grzewczych, maszynach, kotłach i urządzeniach do podgrzewania wody oraz w urządzeniach elektrycznych i gazowych.

3 Zakres ochrony ubezpieczeniowej

3.1 Świadczenia HanseMerkur obejmują weryfikację kwestii odpowiedzialności cywilnej, czyli tego, czy Ubezpieczony jest na mocy przepisów prawa zobowiązany do odszkodowania, obronę przed nieuzasadnionymi roszczeniami lub zaspokojenie roszczeń w przypadku uzasadnionego roszczenia. HanseMerkur wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznanego, przysługującego z umowy ubezpieczenia roszczenia wskutek ustaleń poczynionych w drodze postępowania likwidacyjnego, zawartej ugody lub prawomocnego wyroku sądowego.

3.2 W przypadku sporu prawnego dotyczącego ustalenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, HanseMerkur podejmuje działania na własny koszt i w imieniu Ubezpieczonego. Jeśli roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej są wyższe niż suma ubezpieczenia, HanseMerkur ponosi koszty procesowe tylko do wysokości stosunku sumy ubezpieczenia do łącznej wysokości roszczeń, również wtedy, gdy sprawa dotyczy kilku procesów wynikłych z jednego zdarzenia szkodowego. W takich przypadkach HanseMerkur przysługuje prawo do zwolnienia się z obowiązku dalszych świadczeń poprzez zapłatę sumy ubezpieczenia i odpowiadającego sumie ubezpieczenia udziału HanseMerkur w powstałych dotychczas kosztach.

3.3 Jeśli Ubezpieczony jest zobowiązany do zabezpieczenia świadczenia należnego z tytułu objętego ochroną ubezpieczeniową zdarzenia szkodowego lub jeśli przysługuje mu prawo do zapobieżenia wykonania wyroku sądowego w zamian za złożenie zabezpieczenia lub wpłacenie kaucji, HanseMerkur zobowiązuje się do złożenia zabezpieczenia lub wpłacenia kaucji do wysokości sumy ubezpieczenia w imieniu Ubezpieczonego.

3.4 HanseMerkur ponosi opłaty za wyznaczonego lub zatwierdzonego przez nią obrońcę, który reprezentuje

Ubezpieczonego w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym. HanseMerkur ponosi koszty do wysokości wynikającej z przepisów o określaniu kosztów zastępstwa procesowego lub też do uzgodnionej w formie pisemnej i zatwierdzonej przez HanseMerkur wysokości.

- 3.5 HanseMerkur nie ponosi kosztów, w tym odsetek, oraz nie wypłaca świadczeń za szkody wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na wybrany przez HanseMerkur sposób zaspokojenia roszczeń osoby poszkodowanej, w tym na uznanie roszczeń, ugodę lub zaspokojenie roszczeń lub szkody powstałe wskutek braku należytego współdziałania Ubezpieczonego w zakresie tych czynności.

4 Suma ubezpieczenia i udział własny

- 4.1 Określone w Części I sumy ubezpieczenia to sumy na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej. Obowiązuje to również w przypadku, gdy ochrona ubezpieczeniowa obejmuje kilka ubezpieczonych osób.
- 4.2 Kilka zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, uznaje się za jedno zdarzenie ubezpieczeniowe, które wystąpiło w momencie zajścia pierwszego z tych zdarzeń, jeśli przyczyna tych zdarzeń jest taka sama lub ich przyczyny są takie same, pozostające ze sobą w związku, w szczególności rzeczowo i czasowo.
- 4.3 Jeśli Ubezpieczony jest zobowiązany do zapłaty renty na rzecz osoby poszkodowanej, a wartość bieżąca netto renty jest wyższa niż suma ubezpieczenia lub kwota sumy ubezpieczenia pozostała po potrąceniu ewentualnych innych roszczeń ze zdarzenia ubezpieczeniowego, to należna renta jest zwracana przez HanseMerkur tylko w wysokości stosunku sumy ubezpieczenia lub jej pozostałej kwoty do wartości bieżącej netto renty.

Jeśli wartość bieżąca netto renty jest wyższa niż suma ubezpieczenia lub kwota sumy ubezpieczenia pozostała po potrąceniu innych roszczeń, przy wyliczaniu kwoty, jaką Ubezpieczony ma obowiązek wnieść na rzecz bieżących wypłat renty, z sumy ubezpieczenia potrąca się pozostałe świadczenia w ich pełnej wysokości.

- 4.4 W przypadku szkód rzeczowych udział własny Ubezpieczonego wynosi 500 PLN na jedną szkodę. Odszkodowanie jest pomniejszane o kwotę udziału własnego.

5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- 5.1 HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania lub świadczenia za zdarzenia określone w Części II pkt 8.2 do 8.4 oraz za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.
- 5.2 Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obowiązuje dla szkód:
- wyrządzonych przez Ubezpieczonego towarzyszącym mu członkom rodziny;
  - powstałych wskutek przeniesienia choroby przez Ubezpieczonego;
  - powstałych wskutek wykonywania działalności zawodowej, służbowej lub urzędowej (również w ramach wolontariatu) oraz działalności we wszelkiego rodzaju stowarzyszeniach;
  - wyrządzonych przez zwierzęta, których Ubezpieczony jest właścicielem, hodowcą lub opiekunem lub przez inne zwierzęta, za które odpowiada Ubezpieczony;
  - wyrządzonych w związku z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych oraz urządzeń latających i pływających;
  - powstałych podczas polowania lub w związku z użytkowaniem wszelkiego rodzaju broni;
  - w mieniu ruchomym, użytkowanym przez Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy, który Ubezpieczony posiadał lub dzierżawił bez podstawy prawnej lub który został mu oddany na przechowanie lub nad którym sprawował pieczęć na innej podstawie, z zastrzeżeniem pkt 2.2;
  - w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, kolekcjach znaczków pocztowych i monet lub kolekcjach dzieł sztuki;

- za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej lub rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej, wykraczającej poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej;
- z tytułu roszczeń o wynagrodzenie, emeryturę, inne kontynuowane pobory, wyżywienie, opiekę lekarską w przypadku niemożności wykonywania pracy zawodowej;
- z tytułu roszczeń o zasiłek oraz roszczeń na podstawie przepisów regulujących odszkodowanie za szkody w wyniku zamieszek;
- wskutek udziału Ubezpieczonego – jako kierowca, pasażer w wyścigach konnych, rowerowych lub samochodowych z napędem silnikowym, walkach bokserskich i walkach na ringu, wszelkiego rodzaju sportach walki łącznie z przygotowaniem (treningami);
- wskutek szkodliwego oddziaływania na glebę, powietrze i wodę (łącznie ze zbiornikami wodnymi) i wszystkich wynikających z tego szkód następczych;
- wyrządzonych krewnym zamieszującym z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym. Za krewnych uważa się współmałżonków, rodziców i dzieci, rodziców adopcyjnych oraz dzieci adopcyjne, teściów, synów i zięciów, przybranych rodziców i pasierbów, dziadków i wnuków, rodzeństwo oraz rodziców zastępczych i dzieci wychowywane w rodzinie zastępczej;
- wskutek szkód majątkowych, niewynikających ze szkód osobowych ani rzeczowych;
- wskutek zaginięcia lub zagubienia przedmiotów, również pieniędzy, papierów wartościowych i przedmiotów wartościowych, z zastrzeżeniem innych postanowień umowy ubezpieczenia.

6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

- 6.1 Jeśli osoba poszkodowana będzie dochodziła roszczeń wobec Ubezpieczonego, w przypadku wszczęcia postępowania, wniesienia powództwa lub wydania nakazu zapłaty wobec Ubezpieczonego, złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa, pomoc w zakresie kosztów procesowych lub zabezpieczenia dowodów lub też jeśli wobec Ubezpieczonego zostało wszczęte inne postępowanie w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, Ubezpieczony ma obowiązek poinformować HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 3 dni, nawet jeśli zdarzenie szkodowe zostało już zgłoszone. Jeśli poinformowanie w wymienionym wyżej terminie nie jest możliwe z przyczyn, za które nie odpowiada Ubezpieczony, ma on obowiązek poinformować HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 3 dni od ustania tych przyczyn.
- 6.2 Ubezpieczony ma obowiązek umożliwić HanseMerkur przeprowadzenie czynności koniecznych do ustalenia okoliczności powstania szkody oraz dotyczących podstawy i wysokości roszczenia, współpracować z HanseMerkur w zakresie tych czynności oraz informować ją wyczerpująco i rzetelny sposób.
- 6.3 Ubezpieczony ma obowiązek informować HanseMerkur o wszelkich wezwaniach, pozwach, innych pismach sądowych i dokumentach dotyczących zdarzenia ubezpieczeniowego niezwłocznie po ich otrzymaniu.
- 6.4 HanseMerkur lub wyznaczonemu przez nią pełnomocnikowi należy udzielić pełnomocnictw koniecznych do prowadzenia sprawy, w tym pełnomocnictwa procesowego. HanseMerkur jest uprawniona do składania oświadczeń w imieniu Ubezpieczonego dotyczących ograniczenia lub oddalenia kierowanych wobec niego roszczeń.
- 6.5 Ubezpieczony ma obowiązek wniesienia sprzeciwu, bez czekania na instrukcje HanseMerkur, wobec wezwań do zapłaty lub innych decyzji. Ponadto jest on zobowiązany do wniesienia odpowiednich środków zaskarżenia.
- 6.6 Ubezpieczony nie może uznać swojej odpowiedzialności ani też zawrzeć ugody bez uprzedniej zgody HanseMerkur. Działania podjęte przez Ubezpieczonego w celu zaspokojenia roszczeń osoby poszkodowanej, w szczególności samo zaspokojenie roszczeń osoby poszkodowanej, uznanie roszczeń lub zawarcie ugody z osobą poszkodowaną, są

- nieskuteczne bez wcześniejszej pisemnej zgody HanseMerkur.
- 6.7 Jeśli Ubezpieczony z powodu zmiany sytuacji może dochodzić zniesienia lub zmniejszenia renty, do zapłaty której został zobowiązany, ma obowiązek umożliwić HanseMerkur wykonanie tego prawa w jego imieniu.
- 6.8 W przypadku niespełnienia przez Ubezpieczonego określonych w pkt 6.1 oraz 6.3 do 6.7 obowiązków wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa, HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania za powstałe w związku z tym szkody.
- 6.9 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

Ubezpieczenie narciarstwa i sportów zimowych

(zależnie od wybranego zakresu ubezpieczenia)

Świadczenia wymienione poniżej są objęte ochroną ubezpieczeniową tylko w przypadku, gdy dane ryzyko zostało włączone do umowy ubezpieczenia za zapłatą dodatkowej składki. W przypadkach określonych w poniższych ustępach HanseMerkur wypłaca świadczenie z zastrzeżeniem określonych w pkt 2.5 i 5.3 poniżej wyłączeń i ograniczeń. Wysokość świadczenia jest ograniczona do określonych w Części I sum ubezpieczenia.

Odszkodowanie jest pomniejszane o udział własny w wysokości 200 PLN.

1 Koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych oraz koszty skipassu

- 1.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych, jeśli Ubezpieczony nie ma możliwości skorzystania z nich z przyczyn określonych w pkt 2.2. HanseMerkur zwraca koszty wypożyczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych po przedłożeniu pokwitowań, do wysokości sumy określonej w Części I.
- 1.2 W ubezpieczeniu narciarstwa i sportów zimowych obowiązuje dodatkowo zwrot kosztów skipassu, uprawniającego do korzystania z wyciągów narciarskich i udziału w szkoleniach narciarskich i snowboardowych, jeśli Ubezpieczony nie ma możliwości korzystania z takiego skipassu ze względu na stan zdrowia wskutek wypadku lub zachorowania. HanseMerkur zwraca koszty niewykorzystanego skipassu za okres odpowiadający liczbie pełnych niewykorzystanych dni, maksymalnie do wysokości 70% wartości skipassu.

2 Ubezpieczenie sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych

2.1 Przedmiot ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych Ubezpieczonego w czasie podróży poza miejscem zamieszkania. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje.

- 2.1.1 **sprzęt narciarski** i/lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych, podlegający bezpośredniemu nadzorowi Ubezpieczonego,
- 2.1.2 powierzony **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych:
- a) oddany profesjonalnej firmie transportowej,
b) przechowywany za pokwitowaniem w przechowalni **bagażu**.

2.1.3 **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych znajdujący się w zamieszkiwanym przez Ubezpieczonego, zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zarezerwowanego zakwaterowania,

2.1.4 **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych pozostawiony w samochodzie w mechanicznie lub elektronicznie zamykanym bagażniku, pod warunkiem, że bagaż nie jest widoczny z zewnątrz.

2.2 Zakres ochrony ubezpieczeniowej

2.2.1 HanseMerkur wypłaca odszkodowanie za szkody w sprzęcie narciarskim lub sprzęcie służącym do uprawiania sportów zimowych, który znajdował się pod bezpośrednim nadzorem Ubezpieczonego (pkt 2.1.1), powstałe wskutek:

- a) rozboju,
b) wypadku lub katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym,
c) pożaru, huraganu, powodzi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, gradu, nawałnicy, zalania i trzęsienia ziemi,
d) utraty. Obowiązuje to jednak tylko w przypadku, gdy Ubezpieczony z powodu nagłego zachorowania lub wypadku nie był w stanie nadzorować sprzętu narciarskiego lub sprzętów służących do uprawiania sportów zimowych.

2.2.2 HanseMerkur wypłaca odszkodowanie za szkody lub utratę powierzonego sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych (pkt 2.1.2).

2.2.3 HanseMerkur wypłaca odszkodowanie za utratę lub szkody w sprzęcie narciarskim lub sprzęcie służącym do uprawiania sportów zimowych, który znajdował się w zamkniętym pomieszczeniu (pkt 2.1.3) lub zamkniętym bagażniku samochodowym (pkt 2.1.4), wskutek kradzieży z włamaniem, rabunku, pożaru, huraganu, powodzi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, gradu, nawałnicy, zalania i trzęsienia ziemi.

2.2.4 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również koszty wypożyczenia w przypadku opóźnionego dostarczenia (przynajmniej 12 godzin) sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych do miejsca pobytu Ubezpieczonego poza miejscem zamieszkania.

2.3 Suma ubezpieczenia i udział własny

2.3.1 Suma ubezpieczenia jest określona w Części I.

2.3.2 Suma ubezpieczenia odpowiada sumie za jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w czasie obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej na jedną ubezpieczoną osobę. Każda wypłata odszkodowania w ramach tej samej umowy ubezpieczenia skutkuje zmniejszeniem sumy ubezpieczenia.

2.3.3 Należne odszkodowanie jest pomniejszane o określony w Części I udział własny.

2.4 Wysokość odszkodowania

2.4.1 HanseMerkur ponosi odpowiedzialność maksymalnie do wysokości określonych w Części I sum ubezpieczenia.

2.4.2 W przypadku utraty sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych odszkodowanie jest wyliczane w oparciu o ich wartość rzeczywistą.

2.4.3 Wartością rzeczywistą jest kwota, za którą można nabyć przedmiot tego samego rodzaju i tej samej jakości, po potrąceniu kwoty odpowiadającej stanowi ubezpieczonego przedmiotu (zmniejszenie wartości w związku z wiekiem, zużyciem lub użytkowaniem) (wartość aktualna). Przy wyliczaniu wysokości szkody nie uwzględnia się wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej ani pamiątkowej przedmiotów.

2.4.4 W przypadku uszkodzenia przedmiotów zwracane są konieczne koszty naprawy, powstałe zgodnie z zakresem faktycznego uszkodzenia wskutek działania ubezpieczonego zdarzenia. Jeśli koszty naprawy są wyższe niż kwota odpowiadająca utracie wartości, to Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie za utratę wartości, jednak nie więcej niż

wynosi faktycznie wyliczona wartość danego przedmiotu zgodnie z pkt 2.4.3.

- 2.4.5 W przypadku odnalezienia utraconego sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych, Ubezpieczyciel zwraca koszty koniecznych napraw ich ewentualnych uszkodzeń. HanseMerkur zwraca również koszty konieczne na odzyskanie sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych, jednak maksymalnie do ich wartości rzeczywistej w przypadku szkody całkowitej. W przypadku wypłaty odszkodowania w wyższej kwocie, Ubezpieczony ma obowiązek zwrócić odpowiednią część odszkodowania.

2.5 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- 2.5.1 Określony w pkt 2.2.1 d) **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych jest objęty ochroną ubezpieczeniową tylko w przypadku, gdy został pozostawiony między godziną 6:00 a godziną 22:00. Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje również w czasie trwającej nie dłużej niż 2 godziny przerwy w podróży poza wyżej określonymi ramami czasowymi.
- 2.5.2 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód w sprzęcie, które:
- a) polegają na utracie lub zniszczeniu w związku z jego użytkowaniem,
  - b) wynikają z wady lub normalnego zużycia,
  - c) powstałe wskutek pozostawienia bez nadzoru sprzętu, który nie jest bagażem powierzonym w myśl pkt 2.1.2.
- 2.5.3 Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód polegających wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu pokrowców ochronnych na **sprzęt narciarski** lub sprzęt służący do uprawiania sportów zimowych oraz szkód powstałych wskutek określonych w Części II pkt 8.1 do 8.4 zdarzeń.

2.6 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

- 2.6.1 Jeśli szkoda została spowodowana wskutek popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, Ubezpieczony ma obowiązek niezwłocznego dokonania zgłoszenia w jednostce policji. Do zgłoszenia należy załączyć listę utraconych przedmiotów z podaniem ich wartości, daty zakupu i cen poszczególnych przedmiotów. Zgłoszenie wraz z dołączoną listą wymaga uzyskania potwierdzenia w formie pisemnej.
- 2.6.2 Jeśli szkoda powstała w **bagażu** powierzonym w celu jego przetransportowania lub przechowania, należy ją niezwłocznie zgłosić firmie transportowej lub przechowującej i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia i szkody. W przypadku późniejszego stwierdzenia ukrytej szkody, należy zgłosić szkodę niezwłocznie z zachowaniem terminu reklamacji i uzyskać potwierdzenie zgłoszenia.
- 2.6.3 Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć HanseMerkur następujące dokumenty:
- a) formularz zgłoszenia szkody,
  - b) zestawienie utraconych przedmiotów wraz z podaniem daty i ceny zakupu,
  - c) określone w pkt 2.6.1 lub 2.6.2 zaświadczenie jednostki policji, firmy transportowej lub firmy przechowującej,
  - d) pokwitowanie powierzenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych firmie transportowej lub przechowalni **bagażu**,
  - e) dokumentację medyczną potwierdzającą określoną w pkt 2.2.1 d) przyczynę utraty **bagażu**,
  - f) w przypadku zgłoszenia szkody wskutek opóźnienia w dostarczeniu sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych: pokwitowania potwierdzające opłaty za wypożyczenie oraz wystawione przez firmę transportową potwierdzenie opóźnienia w dostarczeniu **bagażu** wraz z czasem trwania tego opóźnienia.
- 2.6.4 Na żądanie Ubezpieczonego ma obowiązek przekazania HanseMerkur uszkodzonego lub zniszczonego wskutek

szkody sprzętu narciarskiego lub sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych.

- 2.6.5 Jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie spełni obowiązków określonych w pkt 2.6.1 lub 2.6.4 umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, HanseMerkur jest zwolniona z obowiązku odszkodowawczego.
- 2.6.6 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

3 Koszty rehabilitacji

- 3.1 HanseMerkur zwraca koszty rehabilitacji Ubezpieczonego po wypadku w czasie podróży poza miejscem zamieszkania, będącego skutkiem rekreacyjnego uprawiania narciarstwa lub innych sportów zimowych. Koszty te są zwracane po przedłożeniu rachunków/faktur do wysokości kwoty wymienionej w Części I, pod warunkiem, że działania rehabilitacyjne miały miejsce przed upływem 12 miesięcy od dnia zajścia wypadku i koszty te nie są zwracane przez inne podmioty. Ponadto działania te muszą być konieczne z medycznego punktu widzenia i zalecone przez lekarza specjalistę.
- Suma ubezpieczenia to suma na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia na jedną osobę ubezpieczoną.
- 3.2 Koszty rehabilitacji są zwracane tylko wtedy, gdy zostały poniesione na terenie Polski.
- 3.3 Ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje tylko pod warunkiem, że określony w pkt 3.1 wypadek nie jest objęty wyłączeniem z ubezpieczenia na wypadek zachorowania w trakcie trwania podróży.

4 Koszty akcji ratowniczych i poszukiwawczych

HanseMerkur zwraca koszty akcji ratunkowych i poszukiwawczych, jeśli Ubezpieczony doznał wypadku wskutek rekreacyjnego uprawiania narciarstwa lub innych sportów zimowych.

- 4.1 Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty akcji ratunkowej i poszukiwawczej przeprowadzonej przez specjalistyczne służby ratunkowe, koszty pierwszej pomocy udzielonej w miejscu wypadku oraz koszty transportu do najbliższej placówki medycznej.
- 4.2 Pod pojęciem akcji poszukiwawczej należy rozumieć poszukiwanie zaginionego Ubezpieczonego podczas rekreacyjnego uprawiania narciarstwa lub innych sportów zimowych. Obowiązuje to od momentu zgłoszenia określonym służbom do momentu odnalezienia Ubezpieczonego lub zakończenia akcji poszukiwawczej. Akcja ratunkowa to udzielenie natychmiastowej pomocy medycznej w przypadku odnalezienia Ubezpieczonego po transport do najbliższej placówki medycznej.
- 4.3 HanseMerkur zwraca koszty akcji ratunkowej i poszukiwawczej do kwoty określonej w Części I. Suma ubezpieczenia określona w Części I dotyczy jednego zdarzenia ubezpieczeniowego oraz wszystkich zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia. Dotyczy to również sytuacji, gdy ochrona ubezpieczeniowa obejmuje kilka osób ubezpieczonych.

5 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej – Narty lub sporty zimowe

Przedmiotem ubezpieczenia są ryzyka związane z odpowiedzialnością cywilną Ubezpieczonego w życiu prywatnym za szkody wyrządzone innym osobom (śmierć, obrażenie ciała lub uszczerbek na zdrowiu) oraz szkody majątkowe (uszkodzenie lub zniszczenie wartości rzeczowych), wyrządzone osobom trzecim wskutek rekreacyjnego uprawiania narciarstwa i sportów zimowych, wskutek czynu niedozwolonego, do których naprawienia Ubezpieczony jest zobowiązany na mocy przepisów prawa.

5.1 Zakres ochrony ubezpieczeniowej

- 5.1.1 HanseMerkur uprawnione jest do weryfikacji kwestii odpowiedzialności cywilnej, czyli tego, czy Ubezpieczony jest na mocy przepisów prawa zobowiązany do odszkodowania czy innych świadczeń. Nadto HanseMerkur może podjąć odpowiednie kroki w imieniu Ubezpieczonego w celu obrony przed nieuzasadnionymi roszczeniami lub zaspokojenia roszczeń w przypadku uzasadnionego roszczenia. Zaspokojenie roszczeń następuje wyłącznie po wcześniejszym potwierdzeniu podstawy roszczenia przez HanseMerkur, po zawartej i zatwierdzonej przez HanseMerkur ugodzie lub prawomocnym wyroku.
- 5.1.2 W przypadku sporu prawnego dotyczącego ustalenia odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, HanseMerkur podejmuje działania na własny koszt i w imieniu Ubezpieczonego. Jeśli roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej są wyższe niż suma ubezpieczenia, HanseMerkur ponosi koszty procesowe tylko do wysokości stosunku sumy ubezpieczenia do łącznej wysokości roszczeń, również wtedy, gdy sprawa dotyczy kilku procesów wynikłych z jednego zdarzenia szkodowego. W takich przypadkach HanseMerkur przysługuje prawo do zwolnienia się z obowiązku dalszych świadczeń poprzez zapłatę sumy ubezpieczenia i odpowiadającego sumie ubezpieczenia udziału HanseMerkur w powstałych dotychczas kosztach.
- 5.1.3 Jeśli Ubezpieczony jest zobowiązany do zabezpieczenia świadczenia należnego z tytułu lub jeśli przysługuje mu prawo do zapobieżenia wykonaniu wyroku sądowego w zamian za złożenie zabezpieczenia lub wpłacenie kaucji, HanseMerkur zobowiązuje się do za złożenia zabezpieczenia lub wpłacenia kaucji do wysokości sumy ubezpieczenia w imieniu Ubezpieczonego.
- 5.1.4 HanseMerkur ponosi opłaty za wyznaczonego lub zatwierdzonego przez nią obrońcę, który reprezentuje Ubezpieczonego w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym. HanseMerkur ponosi koszty do wysokości wynikającej z przepisów o określaniu kosztów zastępstwa procesowego lub też do uzgodnionej w formie pisemnej i zatwierdzonej przez HanseMerkur wysokości.
- 5.1.5 HanseMerkur nie ponosi kosztów, w tym odsetek, oraz nie wypłaca świadczeń za szkody wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na wybrany przez HanseMerkur sposób zaspokojenia roszczeń osoby poszkodowanej, w tym na uznanie roszczeń, ugodę lub zaspokojenie roszczeń lub szkody powstałe wskutek braku należytego współdziałania Ubezpieczonego w zakresie tych czynności.

5.2 Suma ubezpieczenia

- 5.2.1 Określone w Części I sumy ubezpieczenia to sumy na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej. Obowiązuje to również w przypadku, gdy ochrona ubezpieczeniowa obejmuje kilka ubezpieczonych osób.
- 5.2.2 Kilka zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, uznaje się za jedno zdarzenie ubezpieczeniowe, które wystąpiło w momencie zajścia pierwszego z tych zdarzeń, jeśli przyczyna tych zdarzeń jest taka sama lub ich przyczyny są takie same, w szczególności rzeczowo i czasowo.
- 5.2.3 Jeśli Ubezpieczony jest zobowiązany do zapłaty renty na rzecz osoby poszkodowanej, a wartość bieżąca netto renty jest wyższa niż suma ubezpieczenia lub kwota sumy ubezpieczenia pozostała po potrąceniu ewentualnych innych roszczeń ze zdarzenia ubezpieczeniowego, to należna renta jest zwracana przez HanseMerkur tylko w wysokości stosunku sumy ubezpieczenia lub jej pozostałej kwoty do wartości bieżącej netto renty.

Jeśli wartość bieżąca netto renty jest wyższa niż suma ubezpieczenia lub kwota sumy ubezpieczenia pozostała po potrąceniu innych roszczeń, przy wyliczaniu kwoty, jaką Ubezpieczony ma obowiązek wnieść na rzecz bieżących wypłat renty, z sumy ubezpieczenia potrąca się pozostałe świadczenia w ich pełnej wysokości.

5.3 Pozostałe ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej

- 5.3.1 HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania lub świadczenia za zdarzenia określone w Części II pkt 8.2 do 8.4 oraz za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.
- 5.3.2 Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obowiązuje dla szkód:
- wyrządzonych przez Ubezpieczonego towarzyszącym mu członkom rodziny,
  - powstałych wskutek przeniesienia choroby przez Ubezpieczonego,
  - powstałych wskutek wykonywania działalności zawodowej, służbowej lub urzędowej (również w ramach wolontariatu) oraz działalności we wszelkiego rodzaju stowarzyszeniach,
  - wyrządzonych w związku z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych, urządzeń latających lub pływających,
  - powstałych podczas polowania lub w związku z użytkowaniem wszelkiego rodzaju broni,
  - w mieniu ruchomym, użytkowanym przez Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy, który Ubezpieczony posiadał lub dzierżawił bez podstawy prawnej lub który został mu oddany na przechowanie lub nad którym sprawował pieczęć na innej podstawie,
  - w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, kolekcjach znaczków pocztowych i monet lub kolekcjach dzieł sztuki,
  - za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej lub rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej, wykraczającej poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej,
  - z tytułu roszczeń o wynagrodzenie, emeryturę, inne kontynuowane pobory, wyżywienie, opiekę lekarską w przypadku niemożności wykonywania pracy zawodowej,
  - z tytułu roszczeń o zasiłek oraz roszczeń na podstawie przepisów regulujących odszkodowanie za szkody w wyniku zamieszek,
  - wskutek udziału Ubezpieczonego – jako kierowca, pasażer w wyścigach konnych, rowerowych lub samochodowych z napędem silnikowym, walkach bokerskich i walkach na ringu, wszelkiego rodzaju sportach walki łącznie z przygotowaniem (treningami),
  - wskutek szkodliwego oddziaływania na glebę, powietrze i wodę (łącznie ze zbiornikami wodnymi) i wszystkich wynikających z tego szkód następczych,
  - wyrządzonych krewnym zamieszującym z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym. Za krewnych uważa się współmałżonków, rodziców i dzieci, rodziców adopcyjnych oraz dzieci adopcyjne, teściów, synów i zięciów, przybranych rodziców i pasierbów, dziadków i wnuków, rodzeństwo oraz rodziców zastępczych i dzieci wychowywane w rodzinie zastępczej,
  - wskutek szkód majątkowych, następujących ze szkód osobowych ani rzeczowych,
  - wskutek utraty przedmiotów, również pieniędzy, papierów wartościowych i przedmiotów wartościowych, z zastrzeżeniem innych postanowień umowy ubezpieczenia.

5.4 Postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

- 5.4.1 Jeśli osoba poszkodowana będzie dochodziła roszczeń wobec Ubezpieczonego, w przypadku wszczęcia postępowania, wniesienia powództwa lub wydania nakazu zapłaty wobec Ubezpieczonego, złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa, pomoc w zakresie kosztów procesowych lub zabezpieczenia dowodów lub też jeśli wobec Ubezpieczonego zostało wszczęte inne postępowanie w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, Ubezpieczony ma obowiązek poinformować HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 3 dni, nawet jeśli zdarzenie szkodowe zostało już zgłoszone. Jeśli poinformowanie w wymienionym wyżej terminie nie jest możliwe z przyczyn, za które nie odpowiada Ubezpieczony, ma on obowiązek poinformować HanseMerkur o tym fakcie w ciągu 3 dni od ustania tych przyczyn.

- 5.4.2 Ubezpieczony ma obowiązek umożliwić HanseMerkur przeprowadzenie czynności koniecznych do ustalenia okoliczności powstania szkody oraz dotyczących podstawy i wysokości roszczenia, oraz współpracować z HanseMerkur w zakresie tych czynności oraz informować ją w wyczerpujący i rzetelny sposób.
- 5.4.3 Ubezpieczony ma obowiązek informować HanseMerkur o wszelkich wezwaniach, pozwach, innych pismach sądowych i niesądowych i dokumentach dotyczących zdarzenia ubezpieczeniowego niezwłocznie po ich otrzymaniu.
- 5.4.4 HanseMerkur lub wyznaczonemu przez nią pełnomocnikowi należy udzielić pełnomocnictw koniecznych do prowadzenia sprawy, w tym pełnomocnictw procesowego. HanseMerkur jest uprawniona do składania w imieniu Ubezpieczonego oświadczeń dotyczących ograniczenia lub oddalenia kierowanych wobec niego roszczeń.
- 5.4.5 Ubezpieczony ma obowiązek wniesienia sprzeciwu, bez czekania na instrukcje HanseMerkur, wobec wezwań do zapłaty lub innych decyzji. Ponadto jest on zobowiązany do wniesienia odpowiednich środków zaskarżenia.
- 5.4.6 Ubezpieczony nie może uznać swojej odpowiedzialności ani też zawrzeć ugody bez uprzedniej zgody HanseMerkur. Działania podjęte przez Ubezpieczonego w celu zaspokojenia roszczeń osoby poszkodowanej, w szczególności samo zaspokojenie roszczeń osoby poszkodowanej, uznanie roszczeń lub zawarcie ugody z osobą poszkodowaną, są nieskuteczne bez wcześniejszej pisemnej zgody HanseMerkur.
- 5.4.7 Jeśli Ubezpieczony z powodu zmiany sytuacji może dochodzić zniesienia lub zmniejszenia renty, do zapłaty której został zobowiązany, ma obowiązek umożliwić HanseMerkur wykonanie tego prawa w jego imieniu.
- 5.4.8 W przypadku niespełnienia przez Ubezpieczonego określonych w pkt 5.4.1 oraz 5.4.3 do 5.4.7 obowiązków wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa, HanseMerkur nie wypłaca odszkodowania na powstałe w związku z tym szkody.
- 5.4.9 Ponadto Ubezpieczony jest zobowiązany stosować się do postanowień Części II pkt 10.

Część IV – Pojęcia

Pojęciom użytym w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia nadaje się następujące znaczenie:

Bagaż – odzież, obuwie, środki higieniczne, torby, książki, zegarki, okulary, namioty, prezenty, pamiątki itp., które są własnością lub znajdują się w posiadaniu Ubezpieczonego

Centrum alarmowe – dostępny na całym świecie telefon alarmowy dla podróżnych

HanseMerkur Reiseversicherung AG, c/o ISON Care Sp. z o.o., ul. Sienna 73, 00-833 Warszawa, telefon alarmowy +48 22 481 05 95, hansemerkur@isoncare.pl

Choroba przewlekła – stan chorobowy zdiagnozowany przed zawarciem umowy ubezpieczenia, który charakteryzuje się powolnym rozwojem, długotrwałym przebiegiem lub powracającymi objawami.

Członek rodziny Ubezpieczonego/współuczestnika podróży – rodzice, współmałżonek, dzieci, w tym dzieci adopcyjne, partner, dziadkowe, wnuki, rodzeństwo, teściowie, synowa/zięć oraz osoby, który w czasie podróży Ubezpieczonego/współuczestnika podróży sprawowały opiekę nad jego małoletnimi dziećmi lub wymagającymi opieki członkami rodziny

Kradzież z włamaniem – niezgodnie z prawem dokonanie lub usiłowanie odebrania objętego ochroną ubezpieczeniową mienia w celu przywłaszczenia z pomieszczeń po wcześniejszym usunięciu zabezpieczenia z użyciem siły lub otwarciu wejścia z użyciem narzędzi, podrobionego klucza lub klucza oryginalnego, który znalazł się w posiadaniu sprawców wskutek włamania do innego pomieszczenia lub wskutek rozboju.

Leczenie ambulatoryjne – leczenie, które ma charakter tymczasowy i wymaga nie dłuższego niż 24 godziny pobytu w szpitalu lub innej placówce medycznej albo udzielane jest w formie teleporady, tj. świadczenia udzielanego na odległość.

Leczenie szpitalne – pobyt i leczenie w szpitalu lub innej placówce medycznej, który trwa bez przerwy dłużej niż 24 godziny

Nagle zachorowanie – stan chorobowy, który powstał nagle i z którym nie są powiązane choroby istniejące przed zawarciem umowy ubezpieczenia, który ma szkodliwe oddziaływanie na życie lub zdrowie i wymaga natychmiastowej pomocy lekarskiej; za nagłe zachorowanie uznaje się również zawał serca i udar mózgu, o ile ani Ubezpieczony ani inna osoba, której zgodnie z umową ubezpieczenia dotyczy ryzyko zachorowania, nie cierpiało na chorobę układu krążenia ani też na cukrzycę (w tym na nadciśnienie tętnicze lub chorobę niedokrwienną serca)

Osoba trzecia – osoba niebędąca Ubezpieczycielem, Ubezpieczającym ani Ubezpieczonym.

Osoba uprawniona/uprawniony – osoba lub osoby, które zostały wyznaczone przez Ubezpieczonego i które powinny otrzymać świadczenie w przypadku śmierci Ubezpieczonego.

Podróż – Wyjazd ubezpieczonego oraz innych osób objętych ochroną ubezpieczeniową poza ich stałe miejsce zamieszkania w celach turystycznych bądź służbowych, trwający nie krócej niż 24 godziny, rozpoczynający się od momentu skorzystania z pierwszej z usług objętych tą podróżą i trwający do momentu powrotu do miejsca zamieszkania.

Sporty ekstremalne i sporty wysokiego ryzyka – sporty lotnicze, skoki narciarskie, skoki na bungee, kolarstwo górskie, speleologia, jazda po muldach, skoki akrobatyczne na nartach, heliskiing, heliboarding, bobsleje oraz udział w podróżach badawczych i ekspedycjach do miejsc, które są znane z ekstremalnych warunków klimatycznych i przyrodniczych, ponadto nurkowanie z aparaturą oddechową, rafting lub dyscypliny sportowe na rzekach górskich, wspinaczka i wspinaczka wysokogórska, sztuki walki oraz wszelkie sporty obronne, łowiectwo, jazda konna, jazda na quadach, jazda na nartach wodnych i skuterach wodnych, kitesurfing, dyscypliny sportowe, w których używa się pojazdów w celu poruszania się po śniegu lub lodzie.

Sporty lotnicze – sporty balonowe, latanie na lotni, latanie na lotni silnikowej, latanie na paralołtni, skoki ze spadochronem, szybowiectwo i jego wszystkie odmiany, skakanie z wysokich budynków lub skał oraz uprawianie wszelkich dyscyplin sportu, które wiążą się z poruszaniem się w przestrzeni powietrznej

Sprzęt narciarski – narty biegowe lub narty zjazdowe z wiązaniami, kijkami, butami narciarskimi, deska snowboardowa z wiązaniami i butami snowboardowymi.

Strajk – dobrowolne zawieszenie pracy przez grupę pracowników na określony czas w jednym lub kilku zakładach, instytucjach, jako znak protestu politycznego lub ekonomicznego oraz żądanie wprowadzenia zmian

Ubezpieczenie narciarstwa i sportów zimowych – pakiet ryzyk ubezpieczeniowych w związku z rekreacyjnym uprawianiem narciarstwa i sportów zimowych, obejmujący rozszerzone ryzyko w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków oraz w ramach kosztów rehabilitacji, kosztów działań ratowniczych, ubezpieczenia sprzętu narciarskiego i sprzętu służącego do uprawiania sportów zimowych oraz kosztów wypożyczenia, kosztów niekorzystania ze skipassu oraz w ramach odpowiedzialności cywilnej

Ubezpieczony – osoba, która zawarła umowę na własny rachunek lub osoba na rzecz, której zawarto umowę ubezpieczenia.

Uprawniony – patrz „osoba uprawniona”.

Wartości pieniężne – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne oraz wyroby ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, również z platyny i innych metali z grupy platynowców, srebrne i złote monety

Współuczestnicy podróży – osoby, które zarezerwowały podróż razem z Ubezpieczonym, których dane znajdują się na tym samym potwierdzeniu rezerwacji i są objęte ochroną ubezpieczeniową w HanseMerkur na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z podróży w przypadku rezygnacji, przerwania lub przerwy w podróży (Część III Ubezpieczenie od kosztów rezygnacji z podróży) lub ubezpieczenia nagłych przypadków

Utrata świadomości – sytuacja, w której zdolność przyswajania i reagowania jest zakłócona w takim stopniu, że nie jest ona w stanie poradzić sobie z wymaganiami w konkretnej, niebezpiecznej sytuacji. Przyczynami utraty świadomości mogą być:

- uszczerbek na zdrowiu,

- przyjmowanie leków,
- zażywanie narkotyków lub innych substancji, które mają negatywny wpływ na świadomość.

Zalanie – oddziaływanie wody wskutek:

- wydostania się wody, pary wodnej lub cieczy wskutek uszkodzonych instalacji wodnych, kanalizacyjnych lub grzewczych,
- odpływu wody i ścieków z instalacji publicznej sieci kanalizacyjnej,
- niezakręconych kranów i innych zaworów.

Zdarzenie losowe – niezależne od woli Ubezpieczonego, przyszłe i niepewne zdarzenie, którego wystąpienie powoduje naruszenie uszczerbek w dobrach osobistego osobistych dobra prawnego, dobra materialnego majątkowych lub wzrost potrzeb materialnych majątkowych po stronie Ubezpieczonego.

Związek partnerski – związek międzyludzki pomiędzy dwoma osobami tej samej lub różnej płci, które prowadzą wspólne gospodarstwo domowe i są ze sobą powiązane pod względem ekonomicznym, duchowym i fizycznym, lecz nie są małżeństwem

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia, zgodne z uchwałą Zarządu HanseMerkur z dnia 24.06.2019 r., wchodzi w życie z dniem 15.05.2023 r.